

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Олена СЕРГІЄНКО
31.08.2023

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКУШЕРСТВО»**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ
СТУПІНЬ:**

Фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ:

22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:

223 Медсестринство

(код і назва спеціальності)

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАМА:**

Акушерська справа

(назва кваліфікації)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Акушерство»
складена для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності
223 Медсестринство,
освітньо-професійна програма Акушерська справа
31.08.2023

Розробник(и):

Фаменко Т.А.
викладач I Категорії

Робоча програма розглянута на засіданні циклової комісії акушерсько-хірургічних дисциплін

Протокол від 31.08.2023 № 1

Голова циклової комісії Людмила ЛИПОВА
(підпис) 5

Схвалено методичною радою

КЗ КОР «БЦ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

Протокол від 31.08.2023 № 1

Голова методичної ради Максим СЕРБІН
(підпис) 5

Пролонговано методичною радою:

на 20__/20____. Протокол від __.__.202__ №

— (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

на 20__/20____. Протокол від __.__.202__ №

— (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

на 20__/20____. Протокол від __.__.202__ №

— (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма складається з наступних структурних підрозділів:

- 1) Опис навчальної дисципліни.
- 2) Пояснювальна записка (мета та завдання навчальної дисципліни).
- 3) Очікувані результати навчання.
- 4) Структура навчальної дисципліни.
- 5) Тематичні плани з навчальної дисципліни:
 - 5.1. Тематичний план з навчальної дисципліни.
 - 5.2. Тематичний план лекційних занять.
 - 5.3. Тематичний план практичних занять.
 - 5.4. Тематичний план самостійної роботи.
 - 5.5. Тематичний план консультативних занять.
 - 5.6. Перелік практичних навичок.
- 6) Зміст навчальної програми.
- 7) Перелік питань до складання семестрового екзамену.
- 8) Перелік питань до складання Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ).
- 9) Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти.
- 10) Список рекомендованої літератури: основна, допоміжна.
- 11) Інформаційні ресурси (Internet).
- 12) Методичне забезпечення ((методичні розробки теоретичних та практичних занять, методичне забезпечення самостійної позааудиторної та аудиторної роботи здобувачів освіти у друкованому та/або електронному варіанті, додаються)

1. Опис навчальної дисципліни «Акушерство»

Найменування показників	Освітньо-професійний ступінь. Галузь знань. Спеціальність.	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 15	Освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр	Обов'язкова <hr/> (обов'язкова/вибіркова)	
	Галузь знань 22 Охорона здоров'я (шифр і назва)		
	Спеціальність 223 Медсестринство (шифр і назва)		
Модулів –	Освітньо-професійна програма Акушерська справа	Рік підготовки:	
		2-й	-й
		3-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <hr/> (назва) <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		Лекції:	
		34 год.	год.
		28 год.	год.
		Практичні:	
		144 год.	год.
		136 год.	год.
		Самостійна робота:	
		92 год.	год.
		16 год.	год.
		Вид контролю:	
Семестровий екзамен			
ЄДКІ			

2. Пояснювальна записка

Програму з дисципліни «Акушерство» складено для КЗ КОР **«БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»**

У зв'язку з реорганізацією системи охорони здоров'я та підготовки медичних кадрів в Україні постало питання про якісно нову підготовку акушерок. Акушерка повинна мати ґрунтовну медичну освіту. Важливо, щоб викладання проводилося на рівні сучасних досягнень медичної науки й практики. Формування клінічного мислення й розвиток пізнавальної активності студентів має бути забезпечено застосуванням новітніх інформаційних технологій з позицій учення про цілісність організму, про вплив навколишнього середовища на організм людини. Слід приділити особливу увагу формуванню свідомої громадянської позиції та основ здорового способу життя.

Навчальна дисципліна «Акушерство» з освітньо-професійної програми «Акушерська справа» в медичних училищах та коледжах основна. Мета вивчення її – підготувати кваліфікованих акушерок до самостійної роботи в умовах фельдшерсько-акушерського пункту (ФАПу) та для роботи в закладах охорони здоров'я (жіночих консультаціях, пологових будинках та гінекологічних відділеннях).

Програмою передбачено проведення теоретичних занять навчальної практики під керівництвом викладача, самостійної позааудиторної роботи студентів. Теоретичні заняття (лекції) та навчальна практика проводяться паралельно. Навчальну практику передбачено проводити в кабінетах доклінічної практики та відділеннях пологового будинку. На практичних заняттях студенти закріплюють набуті теоретичні знання, відпрацьовують практичні навички, передбачені програмою.

При вивченні дисципліни «Акушерство» значну увагу приділено самостійній роботі здобувачів освіти із хворими в закладах охорони здоров'я, опрацюванню додаткової літератури в бібліотеках та вдома, практичному тренінгу і вдосконаленню професійних вмінь у тренажерних кабінетах. Предмет слід викладати з урахуванням кваліфікаційної характеристики в тісному зв'язку з раніше вивченими предметами та дисциплінами, використовувати знання студентів з психології, медичної етики та деонтології, анатомії, фізіології, патоморфології, патофізіології, мікробіології з вірусологією, фармакології, сестринської справи, гінекології, внутрішньої медицини, хірургії з основами онкології, педіатрії та ін.

Під час занять студенти повинні дотримуватись принципів та норм медичної деонтології та етики.

Засвоїти основи охорони праці та охорони праці галузі.

Навчальним планом на курс „ Акушерство” передбачено – усього 150 годин: 62 год. лекції, 280 год. практичних занять та 108 год. на самостійне позааудиторне вивчення предмета.

Теми й години для самостійного поглибленого вивчення студентами тем розподіляють циклові комісії навчального закладу. Для перевірки закріплення теоретичних знань та практичних навичок, самостійної роботи студентів рекомендовано проводити контроль знань.

Програму складено відповідно до наказу № 1202 від 09.11.2021 «Про затвердження стандарту фахової перед вищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»

3. Очікувані результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Акушерство» здобувач фахової передвищої освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:

Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність:	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності:	<p>ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>
Спеціальні компетентності:	<p>СК 1 Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.</p> <p>СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.</p> <p>СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.</p> <p>СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи</p>

перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

PH 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

PH 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

PH 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

PH 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

PH 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

PH 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

PH 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

PH 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

PH 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

PH 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

PH 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги.

PH 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

PH 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.

PH 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

PH 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

PH 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.

PH 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

PH 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Оволодівши зазначеними вище компетентностями, здобувач фахової передвищої освіти

повинен знати:

- історію розвитку акушерства в Україні та світі;
- основні нормативні документи з дотриманням санітарно-протиепідемічного режиму в закладах охорони здоров'я, з організації роботи пологових та гінекологічних відділень, жіночих консультацій, фельдшерсько-акушерських пунктів;

- сучасну організацію надання акушерсько-гінекологічної допомоги в місті та селі;
- медичну деонтологію та її особливості в акушерстві та гінекології;
- правила техніки безпеки в роботі з медичними інструментами та обладнанням;
- особливості підготовки вагітних, роділь та породіль до проведення додаткових методів обстеження;
- фізіологічні та патологічні зміни, що відбуваються в організмі жінки під час вагітності, пологів, у післяпологовий період;
- основні захворювання та ускладнення, що пов'язані з вагітністю й пологами та найчастіше трапляються в акушерській практиці.

повинен уміти:

- оформляти медичну документацію;
- забезпечувати диспансерне спостереження за вагітними та породіллями з фізіологічним перебігом вагітності;
- проводити загальне і спеціальне обстеження вагітних, роділь, породіль;
- надати долікарську допомогу роділлям та новонародженим;
- вміти діагностувати ускладнення вагітності, пологів та післяпологового періоду і надавати невідкладну долікарську допомогу;
- готувати жінку та все необхідне до проведення акушерських операцій та асистувати при цьому;
- здійснювати догляд за хворими вагітними, породіллями, виконувати призначення лікаря;
- проводити санітарно-просвітню роботу.

4. Структура навчальної дисципліни

«Акушерство»

Семестри	Усього годин/ Усього ЄКТС	Розподіл навчального часу за видами занять				Семестровий контроль (залік, іспит)	По завершенню вивчення навчальної дисципліни (вид практики) виробнича, переддипломна, к-сть годин	
		Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота		Вид практики	К-сть годин
I	-							
II	-							
III	64 год/ 4 ЄКТС	20	44	-	56	-		
IV	114 год/ 5 ЄКТС	14	100	-	36	-		
V	112 год/ 4 ЄКТС	28	84	-	8	-		
VI	52 год/ 2 ЄКТС	-	52		8	екзамен		
Усього	450 год/ 15 ЄКТС	62	280		108			

5.1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
з навчальної дисципліни
«Акушерство»
освітньо-професійна програма:
Акушерська справа

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
III семестр					
1.	Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах.	10	2	8	6
2.	Анатомія жіночих статевих органів. Жіночий таз і тазове дно.	6	2	4	4
3.	Менструальний цикл. Фізіологія вагітності. Гігієна вагітної жінки.	2	2	-	4
4.	Плід як об'єкт пологів.	6	2	4	2
5.	Діагностика вагітності в ранні та пізні терміни вагітності. Методика обстеження вагітних.	16	4	12	6
6.	Пологи. Перший туалет новонародженого. Знеболювання пологів.	24	8	16	12
7.	Нормальний післяпологовий період.		-	-	8
8.	Багатоплідна вагітність.		-	-	6
9.	Профілактика абортів.		-	-	4
10.	Акушерський травматизм. Розриви піхви, шийки матки та промежини.		-	-	4
	Усього:	64	20	44	56
IV семестр					
1.	Нормальний післяпологовий період.	8	-	8	-
2.	Тазове передлежання плода.	14	2	12	
3.	Поперечне та косе положення плода.	4		4	2
4.	Багатоплідна вагітність.	4		4	2
5.	Дистрес плода під час вагітності	6	2	4	4

	та пологів. Асфіксія новонародженого.				
5.	Вплив різних захворювань жінки на перебіг вагітності та пологів.	22	2	20	4
6.	Захворювання пов'язані з вагітністю. Гестози вагітних. Ранні та рідкісні форми гестозів. Гестози вагітних II половини вагітності.	28	4	24	10
7.	Патологія пологової діяльності.	9	1	8	6
8.	Недоношування та переношування вагітності. Профілактика абортів.	14	2	12	6
9.	Аномалії тазу.	5	1	4	2
	Усього:	114	14	100	36
	V семестр				
1.	Аномалії тазу.	6	2	4	-
2.	Пологи при розгинальному вставленні голівки плода.	14	2	12	2
3.	Акушерський травматизм.	18	2	16	2
4.	Кровотечі під час вагітності та пологів.	34	10	24	2
5.	Післяпологові захворювання.	10	2	8	2
6.	Оперативне акушерство.	24	4	20	
7.	Пізній гестоз вагітних.	2	2		
8.	Вагітність і пологи при екстрагенітальній патології.	2	2		
9.	Дистрес плода та асфіксія новонародженого.	2	2		
	Усього:	112	28	84	8
	VI семестр				
1.	Методи обстеження вагітних в ранні та пізні терміни вагітності.	4		4	
2.	Перебіг та ведення пологів	8		8	
3.	Ускладнення вагітності або захворювання вагітних, які можуть загрожувати життю жінки	4		4	
4.	Кровотечі під час вагітності	12		12	4

	та пологів.				
5.	Гестози вагітних.	8		8	2
6.	Вагітність і пологи при екстрагенітальній патології.	4		4	
7.	Дистрес плода та асфіксія новонародженого.	8		8	2
8.	Трансфузія крові та кровозамінників. Підсумкове заняття.	4		4	-
	Усього:	52	-	52	8

5.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

з навчальної дисципліни

«Акушерство»

освітньо-професійна програма: Акушерська справа

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
	III семестр	
1	Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні.. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах.	2
2	Анатомія жіночих статевих органів. Жіночий таз і тазове дно.	2
3	Менструальний цикл. Фізіологія вагітності. Гігієна вагітної жінки.	2
4	Плід як об'єкт пологів.	2
5	Діагностика вагітності в ранні терміни. Методи обстеження	2
6	Діагностика вагітності в пізні терміни. Методи обстеження.	2
7	Пологи. Причини настання. Провісники. Перебіг та ведення I періоду пологів. Знеболювання пологів.	2
8	Пологи. Біомеханізм пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання.	2
9	Пологи. Перебіг та ведення II періоду пологів.	2
10	Пологи. Перебіг та ведення III періоду пологів. Перший туалет новонародженого. «Тепловий ланцюжок».	2
	Усього:	20
	IV семестр	
1	Тазове передлежання плоду. Причини, діагностика, класифікація. Біомеханізм. Ведення пологів.	2

2	Дистрес плода під час вагітності та пологів. Асфіксія новонародженого.	2
3	Вплив різних екстрагенітальних захворювань жінки на вагітність і пологи. Вагітність та ізосерологічна несумісність.	2
4	Захворювання пов'язані з вагітністю. Гестози. Ранні гестози.	2
5	Захворювання пов'язані з вагітністю. Пізні гестози.	2
6	Недоношування вагітності. Викидні, передчасні пологи. Переношування вагітності.	2
7	Патологія пологової діяльності.	1
8	Аномалія тазу. Класифікація, діагностика.	1
	Усього:	14
V семестр		
1	Аномалії таза. Біомеханізм пологів, перебіг і ведення пологів.	2
2	Розгинальні вставлення голівки плоду. Біомеханізм та ведення пологів.	2
3	Акушерський травматизм. Розриви піхви, шийки матки, промежини, матки. Розходження лонних кісток. Гострий виворіт матки. Нориці.	2
4	Кровотечі під час вагітності та пологів. Кровотечі в I половині вагітності.	2
5	Кровотечі під час вагітності та пологів. Кровотечі в II половині вагітності. Передлежання плаценти. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти.	2
6	Кровотечі під час вагітності та пологів. Кровотечі під час III періоду пологів.	2
7	Кровотечі під час вагітності та пологів. Кровотечі в післяпологовому періоді.	2
8	Кровотечі під час вагітності та пологів. Коагулопатичні кровотечі. Геморагічний шок. Профілактика акушерських кровотеч.	2
9	Післяпологові захворювання септичної етіології I-IV етапів. . Лактостаз та післяпологовий мастит.	2
10	Акушерські операції. Класифікація, принципи знеболювання. Операції, що підготовлюють пологові шляхи, виправляють положення плоду, розроджувальні операції.	2
11	Акушерські операції. Операції, що застосовуються в III періоді пологів та післяпологовому періоді. Плорудурійні операції.	2
12	Пізній гестоз вагітних. Надання першої долікарської медичної допомоги в жіночій консультації та в умовах стаціонару.	2
13	Вагітність і пологи при екстрагенітальній патології. Невідкладна допомога при серцево-судинній патології, гострому гестаційному пієлонефриті, ускладненні цукрового діабету.	2
14	Дистрес плода та асфіксія новонародженого. Реанімація новонароджених.	2
	Усього:	28

**5.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Акушерство»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа**

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
III семестр		
1.	Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні.	4
2.	Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах.	4
3.	Жіночий таз. Тазове дно.	4
4.	Плід як об'єкт пологів.	4
5.	Діагностика вагітності в ранні терміни. Методи обстеження вагітних. Гігієна вагітних.	4
6.	Діагностика вагітності в пізні терміни. Гігієна вагітних.	4
7.	Додаткові методи обстеження вагітних. Психопрофілактична підготовка вагітних.	4
8.	Пологи. Приймання і санітарна обробка роділь в приймально-оглядовому відділенні. Заповнення документації.	4
9.	Пологи. Спостереження за роділлем в I та II періодах пологів. Знеболювання пологів.	4
10.	Пологи. Біомеханізм пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання.	4
11.	Пологи. Спостереження за веденням III періоду пологів. Туалет новонародженого.	4
	Усього:	44
IV семестр		
1.	Нормальний післяпологовий період. Спостереження за породіллем у ранньому післяпологовому періоді.	4
2.	Нормальний післяпологовий період. Спостереження за породіллем у пізньому післяпологовому періоді.	4
3.	Тазове передлежання плоду: діагностика, біомеханізм пологів.	4
4.	Тазове передлежання плоду: техніка надання допомоги за Цов'яновим I, II, класичної ручної допомоги.	4
5.	Тазове передлежання плоду: ведення вагітності та пологи.	4
6.	Поперечне та косе положення плода.	4
7.	Багатоплідна вагітність.	4
8.	Дистрес плода під час вагітності та пологів. Асфіксія новонароджених.	4
9.	Вплив різних захворювань жінки на перебіг вагітності та пологів. Серцево-судинні захворювання і вагітність.	4
10.	Вплив різних захворювань жінки на перебіг вагітності та пологів. Вагітність та ізосерологічна несумісність. Апендицит у вагітних.	4
11.	Вплив різних захворювань жінки на перебіг вагітності та пологів. Захворювання нирок і вагітність. Вагітність при анемії,	4

	ендокринних захворюваннях.	
12.	Вплив різних захворювань жінки на перебіг вагітності та пологів. Інфекційні захворювання і вагітність. Вагітність і пологи при гінекологічних захворюваннях.	4
13.	Вплив різних захворювань жінки на перебіг вагітності та пологів. Венеричні захворювання у вагітних. Допологова допомога ВІЛ-інфікованим жінкам.	4
14.	Захворювання пов'язані із вагітністю. Гестози вагітних. Ранні гестози.	4
15.	Захворювання пов'язані із вагітністю. Гестози вагітних. Гестоз II половини вагітності. Атипові форми.	4
16.	Захворювання пов'язані із вагітністю. Легка преєклампсія та преєклампсія середнього ступеню важкості.	4
17.	Захворювання пов'язані із вагітністю. Гестози вагітних. Тяжка преєклампсія.	4
18.	Захворювання пов'язані із вагітністю. Гестози вагітних. Еклампсія.	4
19.	Захворювання пов'язані із вагітністю. Виявлення вагітних з прегестозом. Роль акушерки у спостереженні за вагітними.	4
20.	Недоношування і переношування вагітності. Невиношування вагітності в ранні терміни. Профілактика абортів.	4
21.	Недоношування і переношування вагітності. Передчасні пологи.	4
22.	Недоношування і переношування вагітності. Переношування вагітності.	4
23.	Патологія пологової діяльності. Причини, класифікація, клініка, діагностика.	4
24.	Патологія пологової діяльності. Профілактика аномалій пологової діяльності та лікування.	4
25.	Аномалії таза. Методи діагностики.	4
	Усього:	100
V семестр		
1.	Аномалії таза. Біомеханізм пологів. Ведення вагітності та пологів.	4
2.	Пологи при розгинальному вставленні голівки плода. Види, діагностика.	4
3.	Пологи при розгинальному вставленні голівки плода. Біомеханізм пологів.	4
4.	Пологи при розгинальному вставленні голівки плода. Перебіг вагітності та пологів.	4
5.	Акушерський травматизм. Розриви промежини, піхви.	4
6.	Акушерський травматизм. Розриви шийки матки.	4
7.	Акушерський травматизм. Розриви матки.	4
8.	Акушерський травматизм. Розходження кісток тазу. Нориці.	4
9.	Акушерські кровотечі. Кровотечі I половини вагітності.	4
10.	Акушерські кровотечі. Передлежання плаценти.	4
11.	Акушерські кровотечі. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти.	4
12.	Акушерські кровотечі в III періоді пологів.	4

13.	Акушерські кровотечі в ранньому післяпологовому періоді.	4
14.	Акушерські кровотечі. Пізні післяпологові кровотечі.	4
15.	Післяпологові захворювання I- IV етапів.	4
16.	Післяпологові захворювання несептичної етіології. Лактостаз. Мастит. Профілактика.	4
17.	Оперативне акушерство. Знеболення. Підготовка до операції. Операції що підготовлюють родові шляхи.	4
18.	Оперативне акушерство. Операції, що змінюють положення плода.	4
19.	Оперативне акушерство. Розроджувальні операції.	4
20.	Оперативне акушерство. Плодоруйнівні операції.	4
21.	Оперативне акушерство в III періоді та в післяпологовому. Підсумкове заняття.	4
	Усього:	84
VI семестр		
1.	Повторення вивченого. Методи обстеження вагітних в ранні та пізні терміни вагітності.	4
2.	Повторення вивченого. Перебіг та ведення I та II періоду пологів.	4
3.	Повторення вивченого. Перебіг та ведення III періоду пологів.	4
4.	Ускладнення вагітності або захворювання вагітних, які можуть загрожувати життю жінки.	4
5.	Кровотечі під час вагітності та пологів. Коагулопатичні кровотечі. Геморагічний шок.. Основні принципи допомоги.	4
6.	Коагулопатичні кровотечі. ДВЗ – синдром. Емболія навколоплідними водами. Основні принципи допомоги.	4
7.	Кровотечі під час вагітності та пологів. Профілактика акушерських кровотеч.	4
8.	Гестози: ранні та пізні. Класифікація, клініка, діагностика.	4
9.	Пізні гестози. Лікувальна тактика при прееклампсії легкого, середнього та важкого ступеню. Невідкладна допомога при нападі еклампсії.	4
10.	Вагітність і пологи при екстрагенітальній патології.	4
11.	Дистрес плода , діагностика, лікувальна тактика в залежності від терміна вагітності.	4
12.	Асфіксія новонародженого. Реанімаційні заходи.	4
13.	Трансфузія крові та кровозамінників. Підсумкове заняття.	4
	Усього:	52

**5.4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з навчальної дисципліни
«Акушерство»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на III семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
III семестр		
1.	Охорона праці в умовах ФАПу, жіночої консультації, акушерського стаціонару.	2
2.	Структура акушерського стаціонару.	2
3.	Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах.	2
4.	Будова внутрішніх статевих органів, їхні функції в репродукції.	2
5.	Жіночий таз з акушерської точки зору.	2
6.	Регуляція менструального циклу.	2
7.	Функціональна система мати—плацента—плід.	2
8.	Методи оцінювання стану плода.	2
9.	Діагностика вагітності в ранні терміни вагітності.	2
10.	Діагностика вагітності в пізні терміни вагітності.	2
11.	Додаткові методи обстеження вагітних.	2
12.	Пологи. Методи оцінювання готовності організму вагітної до пологів.	2
13.	Пологи. Перебіг та ведення I періода пологів. Ведення партограми.	2
14.	Ознайомлення з наказом МОЗ № 170 від 26.01.2022 Клінічний протокол «Фізіологічні пологи».	2
15.	Знеболення пологів.	2
16.	Пологи. Перебіг та ведення II періода пологів. Акушерська допомога.	2
17.	Активна тактика ведення III періода пологів.	2
18.	Перший туалет новонародженого.	2
19.	Методика «теплого ланцюжка».	2
20.	Метод лактаційної аменореї, правила грудного вигодовування, правила прикладання дитини до грудей, профілактика лактостазу.	4
21.	Профілактика абортів, виготовлення санбюлетня.	4
22.	Багатоплідна вагітність. Види розвитку двоєнь.	2
23.	Багатоплідна вагітність. Спецефічні ускладнення(СФФТ, невідповідний ріст плодів, в/у загибель одного з плодів).	2
24.	Ведення багатоплідної вагітності в ЖК.	2
25.	Акушерський травматизм. Розриви піхви, шийки матки та промежини.	4

	Усього:	56
IV семестр		
1.	Діагностика поперечного та косоного положення плода.	2
2.	Дистрес плода. Оцінювання біофізичного профілю плода.	4
3.	Сучасні теорії виникнення багатоводдя, діагностика, ускладнення вагітності та пологів.	2
4.	Ведення пологів при багатоплідді.	2
5.	Ізосерологічна несумісність. Анемія вагітних.	1
6.	Вагітність та захворювання нирок.	1
7.	Гестози вагітних, діагностика прегестоза.	2
8.	Гестози вагітних, особливості диспансерного спостереження.	2
9.	Гестози вагітних, тактика ведення вагітних з прееклампсією легкого ступеню.	2
10.	Комплексне медикаментозне лікування тяжких форм гестозів.	2
11.	Невідкладна допомога при нападі еклампсії.	2
12.	Патологія пологової діяльності. Удавані перейми(патологічний прелімінальний період), діагностика, лікувальна тактика.	2
13.	Методи індукції пологів.	2
14.	Патологія пологової діяльності. Дискоординована пологова діяльність, діагностика, лікувальна тактика.	2
15.	Недоношування вагітності. Мимовільний викидень, причини, клініка, діагностика, лікувальна тактика.	2
16.	Недоношування вагітності. Аборт, що не відбувся, клініка, лікувальна тактика.	2
17.	Переношування вагітності. Діагностика, ускладнення в пологах, профілактика.	2
18.	Аномалії тазу, види, діагностика.	2
	Усього:	36
V семестр		
1.	Відпрацювати на фантомі та акушерській ляльці біомеха-нізму пологів при розгинальних вставленнях голівки плода.	2
2.	Акушерський травматизм, роль акушерки у профілактиці травматизму.	2
3.	Кровотечі під час вагітності та пологів. Диференційна діагностика ПП та ПВНРП.	1
4.	Виявлення груп підвищеного ризику виникнення кровотечі під час вагітності.	1
5.	Профілактика післяпологових маститів.	2
	Усього:	8
VI семестр		
1.	Роль акушерки у здійсненні спостереження, виконанні різних елементів інтенсивної терапії при пізніх формах гестозу вагітних	2
2.	Поняття про коагулопатичні кровотечі.	2
3.	Сучасні методи надання невідкладної допомоги при асфіксії новонароджених.	2
4.	Роль акушерки в організації долікарської допомоги, транспортуванні хворих при невідкладних станах в акушерстві.	2
	Усього:	8

**5.5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
КОНСУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Акушерство»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа**

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
III семестр		
1.	Діагностика вагітності в ранні і пізні терміни вагітності.	1
2.	Пологи. Перебіг і ведення I, II та III періоду пологів.	1
	Усього:	2
IV семестр		
1.	Дистрес плода. Асфіксія новонародженого.	1
2.	Аномалії розвитку та захворювання елементів запліднення яйця.	1
3.	Вагітність та екстрагенітальні захворювання, тактика ведення вагітності та пологів.	1
	Усього:	3
V семестр		
1.	Кровотечі під час вагітності та пологів. Невідкладна допомога при ПП, ПВНРП, Розриві матки.	1
2.	Оперативне акушерство. Розроджувальні операції.	1
	Усього:	2
VI семестр		
1.	Трансфузія крові та кровозамінників	1
	Усього:	1

**5.6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
з навчальної дисципліни
«Акушерство»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа**

№ з/п	Назва практичної навички	Обов'язкова кількість маніпуляцій
III семестр		
1	Заповнення документації: ж/к, п/б (Ведення журналів обліку в пологовому будинку. Ведення журналів обліку в жіночій	6

	консультації. Оформлення документації при виписуванні породіллі з пологового будинку. Заповнення паспортної частини індивідуальної карти вагітної і породіллі, обмінної карти). Оформлення паспортної частини історії пологів. Оформлення паспортної частини історії розвитку новонародженого).	
2	Збирання анамнезу загального та специфічного акушерсько-гінекологічного.	2
3	Вимірювання зовнішніх розмірів тазу та індексу Соловйова, їх оцінка.	2
4	Вимірювання артеріального тиску у вагітної.	2
5	Вимірювання діагональної кон'югати на фантомі.	2
6	Вимірювання ромба Міхаеліса.	2
7	Визначення справжньої кон'югати різними способами	2
8	Вимірювання окружності та висоти дна матки.	2
9	Проведення зовнішнього акушерського обстеження (прийоми Леопольда-Левицького)	2
10	Аускультация серцебиття плоду, оцінювання показників.	2
11	Визначення строку пологів і строку декретної відпустки.	2
12	Огляд шийки матки за допомогою піхвового дзеркала та техніка бімануального дослідження.	2
13	Визначення положення голівки плоду до входу в малий таз.	2
14	Визначення швів, тім'ячок голови.	2
15	Обробка рук перед приймання пологів.	2
16	Підготовка роділлі до пологів.	2
17	Відтворення на фантомі біомеханізму пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежан.	2
18	Підготовка акушерки до приймання пологів.	2
19	Приймання пологів на фантомі при головному передлежанні.	2
20	Проведення першого туалету новонародженого на ляльці, оброблення пуповини.	2
21	«Тепловий ланцюжок».	2
22	Проведення антропометрії плоду.	2
23	Визначення тривалості переймів і пауз між ними, їх характеристика та оцінка.	2
24	Визначення ознак відшарування плаценти.	2

25	Визначення крововтрати в послідовному і ранньому післяпологовому періодах.	2
26	Огляд посліду на цілісність та наявність додаткових часточок.	2
27	Профілактика офтальмії.	2
28	Заповнення браслеток та медальйона новонародженого.	2
29	Ведення парторгами.	2
30	Активне ведення III періоду пологів.	2
31	Проведення заняття з фізіопсихопрофілактики.	2
	УСЬОГО:	66
	IV семестр	
1	Догляд за породіллями. Оцінювання стану інволюції матки.	2
2	Догляд за грудними залозами, зціджування молока.	2
3	Загальне акушерське обстеження вагітних при тазових передлежаннях.	2
4	Піхвове дослідження при тазовому передлежанні та його оцінювання.	2
5	Відтворення на фантомі біомеханізму пологів при тазовому передлежанні.	2
6	Відтворення на фантомі акушерської допомоги за методом Цов'янова при чисто сідничному передлежанні.	2
7	Застосовування техніки класичної ручної допомоги при тазовому передлежанні.	2
8	Зовнішнє акушерське обстеження при неправильних положеннях плодах.	2
9	Зовнішнє акушерське обстеження при багатоплідності.	2
10	Вислуховування серцебиття плода.	2
11	Складання плану ведення багатоплідної вагітності.	2
12	Оцінка БПП.	2
13	Оцінювати аускультацию серцевої діяльності.	2
14	Оцінювання стану новонародженого за шкалою Апгар.	2

15	Підготовка набору до реанімації новонароджених.	2
16	Якісне визначення білка в сечі.	2
17	Складання набору до надання невідкладної допомоги при тяжких формах гестозу.	2
18	Оцінка зрілості шийки матки за методом Бішопа і підготовка до індукції (медикаментозний і не медикаментозний методи).	2
19	Визначення тривалості перейм та пауз між ними, їх оцінювання.	2
20	Вимірювання основних та додаткових розмірів таза.	2
21	Вимірювання діагональної кон'югати.	2
22	Визначення справжньої кон'югати.	2
23	Вимірювання ромба Міхаеліса.	2
	Усього:	46
V семестр		
1	Вимірювання зовнішніх розмірів тазу.	2
2	Вимірювання діагональної кон'югати.	2
3	Вимірювання ромба Міхаеліса.	2
4	Вимірювання висоти лобкового симфізу та лонного кута.	2
5	Вимірювання бокових та косих кон'югат тазу.	2
6	Вимірювання розмірів площини виходу з малого тазу.	2
7	Визначення ознаки Вастена, розміру Цангемейстера.	2
8	Визначення справжньої кон'югати.	2
9	Відтворення на фантомі біомеханізмів пологів при простому плоскому, плоскорухітичному, загальнорівномірнорозвуженому тазі.	2
10	Діагностика розгинальних вставлень голови плоду за допомогою зовнішнього акушерського дослідження.	2
11	Відтворення на фантомі біомеханізму пологів при різних ступенях розгинання голови: передньоголовному, лобному, лицевому.	2

12	Діагностика розгинальних вставлень за допомогою піхвового обстеження.	2
13	Приймання пологів на фантомі при розгинальному вставленні голови плоду.	2
14	Підготовка медичних інструментів для зашивання розривів пологових шляхів. Накладання швів на промежину в разі розриву I—II ступеня. на фантомі.	2
15	Огляд шийки матки після пологів за допомогою піхвових дзеркал на фантомі.	2
16	Складання набору для зняття швів. Зняття швів.	2
17	Догляд за швами на промежині.	2
18	Виявлення груп ризику з виникнення кровотечі під час вагітності пологів, післяпологового періоду.	2
19	Діагностика ознак відшарування плаценти.	2
20	Проведення профілактики кровотечі в III період пологів.	2
21	Ручне відшарування плаценти, видалення відокремленого посліду.	2
22	Ручне обстеження стінок порожнини матки.	2
23	Зовнішньо-внутрішній масаж матки на кулаці.	2
24	Притиснення черевної аорти.	2
25	Складання набору медичних інструментів для штучного аборту.	2
26	Складання набору медичних інструментів для плодоруйнівних операцій.	2
27	Виконання амніотомії (на фантомі)	2
	УСЬОГО:	54
	VI семестр	
1	Вимірювання зовнішніх розмірів тазу та їх оцінка.	2
2	Визначення справжньої кон'югати.	2
3	Визначення ознаки Вастена, розміру Цангемейстера.	2

4	Проведення зовнішнього акушерського обстеження.	2
5	Аускультация серцебиття плоду, оцінювання показників.	2
6	Підготовка акушерки до приймання пологів.	1
7	Приймання пологів на фантомі при головному передлежанні..	1
8	Проведення першого туалету новонародженого на ляльці (тепловий ланцюжок).	1
9	Огляд шийки матки після пологів на фантомі.	1
10	Підрахунок перейм та пауз між ними, їх характеристика.	2
11	Визначення ознак відшарування плаценти.	1
12	Огляд посліду на цілісність та наявність додаткових часточок.	1
13	Ведення партограми.	1
14	Активне ведення III періоду пологів.	1
15	Алгоритм надання невідкладної медичної допомоги при гіпотонії матки.	1
16	Ручне відшарування плаценти, видалення відокремленого посліду.	1
17	Ручне обстеження стінок порожнини матки.	1
18	Зовнішньо-внутрішній масаж матки на кулаці.	1
19	Оцінювання загального стану хворої за станом свідомості, гемодинаміки, дихання за кольором шкіри.	2
20	Вимірювання погодинного, добового, нічного діурезу за допомогою постійного катетера	1
21	Вимірювання артеріального тиску у вагітної, визначення середнього артеріального тиску, пульсового тиску	2
22	Визначення групи крові, резус-належності	1
23	Складання набору до надання невідкладної допомоги при тяжких формах гестозу.	1
	УСЬОГО:	31

**5.7. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
ДЛЯ ТРЕНАЖЕРНОГО КУРСУ
з навчальної дисципліни
«Акушерство»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа**

№ з/п	Назва практичної навички	Обов'язкова кількість маніпуляцій
III семестр		
1	Вимірювання зовнішніх розмірів тазу, їх оцінка.	1
2	Визначення справжньої кон'югати різними способами.	1
3	Вимірювання окружності та висоти дна матки.	1
4	Проведення зовнішнього акушерського обстеження.	1
5	Визначення тривалості переймів і пауз між ними, їх характеристика та оцінка.	1
6	Приймання пологів на фантомі при головному передлежанні.	1
7	Визначення ознак відшарування плаценти.	1
	УСЬОГО:	7
IV семестр		
1	Зовнішнє акушерське обстеження при неправильних положеннях плода.	1
2	Оцінювання стану новонародженого за шкалою Апгар.	1
3	Визначення тривалості переймів та пауз між ними, їх оцінювання.	1
4	Оцінювати аускультатию серцевої діяльності плода..	1
5	Складання набору до надання невідкладної допомоги при тяжких формах гестозу.	1
6	Вимірювання основних та додаткових розмірів таза.	1
	Усього:	6
V семестр		
1	Підготовка медичних інструментів для зашивання розривів пологових шляхів. Накладання та зняття швів.	1

2	Діагностика ознак відшарування плаценти.	1
3	Ручне відшарування плаценти і виділення відокремленого посліду.	1
4	Ручне обстеження стінок порожнини матки.	1
5	Складання набору медичних інструментів для штучного аборту.	1
6	Виконання амніотомії (на фантомі)	1
	УСЬОГО:	6
VI семестр		
1	Визначення групи крові, резус-належності.	1
2	Принципи надання невідкладної допомоги при гіпотонії матки.	1
3	Складання набору до надання невідкладної допомоги при тяжких формах гестозу.	1
4	Застосовування на фантомі техніки ручного обстеження порожнини матки, відокремлення посліду, зовнішньо-внутрішнього масажу матки на кулаці.	1
	УСЬОГО:	4

6. Зміст навчальної програми

Тема 1. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Акушерсько-гінекологічні заклади охорони здоров'я в місті та селі; структура, функції. Спеціалізована акушерська служба в умовах міста та села. Акушерсько-гінекологічна допомога працівницям промислових підприємств.

Жіноча консультація: структура, обладнання, принципи обслуговування населення, основні напрями лікувально-профілактичної роботи.

Особливості обслуговування організованого та неорганізованого населення. Профілактичні огляди. Диспансеризація в умовах жіночої консультації. Патронаж, санітарно-освітня робота, її облік. Соціально-правовий кабінет. Обліково-звітна документація згідно з наказами МОЗ України.

Роль акушерки у виконанні завдань жіночої консультації. Права та обов'язки акушерки. Пологовий будинок: структура, принципи організації. Зв'язки із жіночою та дитячою консультаціями. Обов'язки, обсяг роботи акушерки у відділеннях пологового будинку.

Фельдшерсько-акушерський пункт: основні завдання, надання акушерської та гінекологічної допомоги. Права та обов'язки акушерки ФАПу, ведення медичної документації, зв'язки із жіночою консультацією та пологовим будинком.

Охорона праці в умовах ФАПу, жіночої консультації, акушерського стаціонару.

Основні законодавчі документи, які регламентують роботу закладів охорони здоров'я: чинні накази МОЗ України.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводяться в жіночій консультації, пологовому будинку.

У жіночій консультації знайомляться з її структурою та завданнями, беруть участь у прийомі вагітних, хворих, та проведенні профоглядів. Ознайомлення з оснащенням, обладнанням жіночої консультації, відповідною документацією, санітарно-гігієнічним режимом. Патронаж.

У пологовому будинку: ознайомлення із структурою відділень, їх оснащенням, обладнанням, документацією, функціями акушерки.

Питання охорони праці в умовах ФАПу, жіночої консультації, акушерського стаціонару.

Практичні навички:

- складання паспорта дільниці;
- заповнення документації жіночої консультації й пологового будинку, медико-санітарної частини промислових підприємств.

Тема 2. Охорона праці в умовах ФАПу, жіночої консультації,

акушерського стаціонару

САМОСТІЙНА РОБОТА

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Етика та деонтологія в акушерстві. Особливості роботи з електроприладами у закладах охорони здоров'я, заходи спрямовані на забезпечення пожежної безпеки в медичних закладах, індивідуальні засоби захисту акушерки пологового залу, профілактичні заходи щодо фізичних навантажень на організм акушерки. УФ-опромінювання, лазерне, УВЧ-випромінювання: негативний вплив на організм, профілактика. Техніка безпеки під час роботи у фізіотерапевтичному кабінеті, застережні заходи під час роботи з дезінфекційними препаратами. Стрес, нервово виснаження: негативний вплив на організм, профілактика.

Вміти:

- застосовувати заходи щодо охорони праці в умовах ФАПу, жіночої консультації, акушерського стаціонару,
- працювати з дезінфекційними препаратами,
- працювати в фізіотерапевтичному кабінеті,
- застосовувати універсальні заходи безпеки.

Тема 3. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Поняття асептики, антисептики. Особливості асептики та антисептики в акушерстві. Надання акушерської допомоги в доантисептичний період. Внесок І.Ф. Земмельвейса, А.Я. Красовського і М.М. Феноменова в розвиток і впровадження засобів асептики та антисептики в акушерську практику.

Особливості профілактичних заходів щодо післяпологової інфекції під час вагітності, пологів. Профілактичні заходи в післяпологовому відділенні, відділенні новонароджених. Санітарний режим пологового будинку. Наказ МОЗ України №1614 03.08.2021 «Порядок профілактики інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги у закладах охорони здоров'я, які надають медичну допомогу в стаціонарних умовах». Особиста гігієна медичних працівників пологового будинку.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в пологовому будинку: ознайомлення із санітарно-гігієнічним режимом пологового будинку та вимогами до медичного персоналу.

Участь у проведенні передстерилізаційного оброблення інструментів, шприців і щіток; у підготовці перев'язувального матеріалу до стерилізації.

Ознайомлення з роботою в стерилізаційній з паровим стерилізатором (автоклавом).

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Уміти:

Приготування дезінфікуючих розчинів. Оброблення суден. Методи оброблення рук перед проведенням огляду, прийманням пологів.

Практичні навички:

— оброблення рук перед прийманням пологів.

I. ФІЗІОЛОГІЧНЕ АКУШЕРСТВО

Тема 4. Анатомія жіночих статевих органів

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Зовнішні статеві органи: великі та малі статеві губи, клітор, переддвір'я піхви, залози переддвір'я, зовнішній отвір сечівника, дівоча перетинка. Анатомічна будова, функції. Внутрішні статеві органи. Піхва: будова, флора і ступінь чистоти, реакція, функції піхви. Самоочищення піхви. Будова та функції матки, маткових труб, яєчників.

Топографія внутрішніх статевих органів щодо суміжних органів (прямої кишки, сечового міхура і сечівника).

Зв'язковий апарат внутрішніх статевих органів, його значення.

Крово- та лімфопостачання внутрішніх статевих органів. Іннервація статевих органів.

Будова та функції грудної залози.

Тема 5. Жіночий таз і тазове дно

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Таз дорослої жінки: будова окремих кісток, відділи, зовнішні розміри. Відмінність жіночого таза від чоловічого. Площини малого таза, їх межі та розміри. Визначення діагональної та справжньої кон'югати. Провідна вісь таза, кут нахилу, їх значення.

Додаткові розміри таза: індекс Соловйова, ромб Міхаеліса, висота лобкового симфізу, розміри площини виходу з малого таза.

Тазове дно і його значення.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводяться в кабінеті доклінічної практики. Вивчення будови й розмірів таза, м'язів тазового дна.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Уміти:

Вимірювання діагональної кон'югати, визначення справжньої (акушерської) кон'югати. Вимірювання лобкового кута, висоти лобкового симфізу, розмірів площини виходу з малого таза на скелеті таза і акушерському фантомі. Вимірювання індексу Соловйова та діагоналей ромба Міхаеліса.

Практичні навички:

- вимірювання зовнішніх розмірів таза, їх оцінювання;
- вимірювання індексу Соловйова;
- вимірювання діагональної кон'югати на фантомі;
- вимірювання ромба Міхаеліса;
- визначення справжньої кон'югати різними способами.

Тема 6. Менструальний цикл. Гігієна жінки в різні періоди життя

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Періоди в житті жінки, їх значення, тривалість. Фізіологічний менструальний цикл: поняття про яєчниковий, матковий та піхвовий цикли. Циклічні зміни в організмі жінки, ознаки. Нейрогуморальна регуляція менструального циклу. Жіночі статеві гормони, вплив на організм жінки. Поняття про гіпоталамічний та гіпофізарний цикли. Яєчниковий цикл: фази, тривалість, вплив гормонів. Симптоми овуляції. Утворення жовтого тіла (менструації, вагітності), його значення.

Матковий і піхвовий цикли, сучасні методи дослідження. Особливості гігієни жінки під час менструації, в період статевої зрілості.

Роль акушерки в прищепленні гігієнічних навичок, проведенні санітарно-просвітницької роботи.

Тема 7. Фізіологія вагітності. Гігієна вагітної жінки

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Уявлення про фізіологію вагітності. Будова яйцеклітини і сперматозоїдів. Запліднення. Утворення оболонки, плаценти, пуповини, навколоплідних вод. Гормональна функція плаценти. Матково-плацентарний кровообіг.

Фізіологічні взаємозв'язки між плодом і материнським організмом. Уявлення про фетоплацентарний комплекс.

Адаптація організму жінки до вагітності.

Особливості адаптації організму жінки до вагітності у різні терміни. Зміни статевих органів, грудних залоз, обміну речовин у зв'язку з вагітністю. Зміни в системах організму: нервовій, серцево-судинній, дихальній, травній, сечовій, у системі крові, кістковій тканині і зв'язковому апараті, в ендокринних залозах вагітної жінки.

Перинатологія. Принципи антенатальної охорони плода. Групи ризику.
Плід у різні терміни вагітності.

Схема довжини маси плода в різні терміни вагітності. Ознаки зрілого плода (довжина, маса, розміри голови, тулуба). Недоношений плід, його розміри. Поняття про незрілий плід. Особливості фізіології плода. Плацентарний кровообіг плода і новонародженого. Періоди розвитку плода. Критичні періоди вагітності. Можливість розвитку яйцеклітини поза організмом жінки.

Гігієна вагітних жінок, режим праці та відпочинку, гігієна тіла. Особливості харчування вагітних. Підготовка грудних залоз до лактації. Профілактика маститу.

Тема 8. Плід як об'єкт пологів

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Основні показники життєздатності плода: маса, довжина, ознаки недоношеності, ознаки зрілості плода. Голівка зрілого плода: будова, шви та тім'ячка, розміри голови плода. Розміри тулуба. Сегменти голівки. Поняття про конфігурацію голівки. Пологова пухлина, її відмінність від кефалогематоми. Положення голівки плода щодо площини таза.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Уміти:

Показувати на фантомі будову голівки плода, її розмірів, співвідношення між розмірами таза жінки та голівки плода. Сегменти голівки — визначення під час зовнішнього та піхвового обстеження.

Практичні навички:

- проведення антропометрії плода;
- визначення швів, тім'ячок голівки;
- визначення положення голівки плода до входу таза.

Тема 9. Діагностика вагітності в ранні та пізні терміни. Методи обстеження вагітних

ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Основні ознаки, за якими діагностується вагітність — передбачувані або сумнівні (суб'єктивні та об'єктивні); вірогідні або імовірні; достовірні.

Діагностика ранніх термінів вагітності за сумнівними та вірогідними ознаками. Дані, які отримуються при дзеркальному та піхвовому дворучному обстеженні. Ознаки Снегірьова, Гентера, Піскачека, Горвіца—Хегара.

Достовірні ознаки в ранні терміни вагітності, УЗД (особливості проведення). Додаткові методи дослідження — імунологічні (кількісне та якісне визначення хоріогонін (ХГТ)); імуноферментний метод (специфічні білки вагітності). Діагностика вагітності в пізні терміни: достовірні ознаки (ворушіння плода, пальпація частин плода, вислуховування серцебиття плода).

Розміщення частин плода — членорозташування, положення, позиція, вид позиції, передлежання.

Зовнішнє акушерське обстеження — прийоми Леопольда—Левицького.

Серцебиття плода — нормальні показники, місце вислуховування.

Додаткові методи дослідження в пізні терміни— УЗД, кардіомоніторне дослідження — кардіотокографія (КТГ); поняття про біофізичний профіль плода. Інвазивні методи діагностики. Гормони та специфічні білки вагітності.

Методи обстеження вагітної:

при взятті на облік — збирання анамнезу загального та акушерсько-гінекологічного; об'єктивне обстеження — огляд, дослідження таза та його оцінювання, вимірювання обводу живота (ОЖ) та висоти дна матки (ВДМ) (у різні терміни); спеціальне акушерське обстеження: дзеркальний огляд, дворучне піхвове обстеження. Додаткові методи обстеження вагітної. Значення градовідограми.

Охорона праці в галузі.

Обстеження вагітної при наступних відвідуваннях. Наказ МОЗ України №1437 від 9 серпня 2022 року Стандарти медичної допомоги «Нормальна вагітність». Визначення термінів вагітності за даними анамнезу (останні місячні, овуляція, запліднення, перші рухи плода, перша явка): за об'єктивними даними — за розмірами матки в ранні терміни, ВДМ над лобковим симфізом, ОЖ, за даними УЗД.

Визначення терміну вагітності за формулами Жорданія, Скульського, таблицями Рудакова.

Визначення дати декретної відпустки.

Визначення дати пологів — за формулою Негеле, за овуляцією, за датою зачаття, за першими рухами плода, за об'єктивними даними — ВДМ, ОЖ, розмірами плода.

Вирахування довжини плода, в тому числі за формулою Гаазе.

Визначення очікуваної маси плода, значення, формули Жорданія, Ланковіца, Джонсона, Якубова, за таблицями Рудакова, за УЗД.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в кабінеті доклінічної практики, жіночій консультації, лабораторії, кабінеті функціональної діагностики, відділенні патології вагітних.

У кабінеті доклінічної практики — відпрацювання навичок зовнішнього акушерського обстеження, вимірювання ОЖ та ВДМ на фантомі. У жіночій консультації і відділенні патології вагітних — збирання анамнезу у вагітних, заповнення “Індивідуальної картки вагітної та породіллі” при постановці на облік та при наступних відвідуваннях, заповнення “Обмінної картки”, огляд, зважування вагітної та вимірювання зросту, артеріального тиску на обох руках,

вимірювання зовнішніх розмірів таза, їхнє оцінювання. Проведення запису даних у відповідну документацію.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Уміти:

Проведення зовнішнього акушерського обстеження вагітних — методи Леопольда, вимірювання ОЖ та ВДМ, вислуховування серцебиття плода.

Визначення очікуваної маси плода за отриманими даними. Проведення огляду піхви та шийки матки за допомогою піхвових дзеркал. Визначення дати наступної явки. Визначення терміну пологів та надання декретної відпустки.

Ознайомлення з додатковими методами дослідження в кабінеті функціональної діагностики. Особливості проведення додаткових методів дослідження в ранні та пізні терміни вагітності. Виписування направлень до лабораторії.

Ознайомлення з методикою проведення занять з вагітними в “Школі відповідального батьківства”.

Практичні навички:

- збирання анамнезу — загального та специфічного акушерсько-гінекологічного;
- вимірювання розмірів таза, їхнє оцінювання;
- вимірювання окружності живота та висоти дна матки;
- проведення зовнішнього акушерського обстеження;
- аускультация серцебиття плода — оцінювання показників;
- заповнення “Індивідуальної картки вагітної та породіллі”;
- заповнення “Обмінної картки”.

Тема 10. Пологи. Перший туалет новонародженого. Знеболювання пологів

ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Причини настання пологів, сучасний погляд. Механізм настання пологів та розвиток пологової діяльності. Провісники пологів, їхні ознаки. Ознаки зрілості шийки матки. Ступінь зрілості шийки матки за шкалою I.X. Бішопа. Періоди пологів, їхня тривалість. Діагностика періодів і фаз пологів.

Перший період пологів, його перебіг, механізм розкриття шийки матки, основні пологові сили, що сприяють розкриттю шийки матки. Зміни, що відбуваються у м'язах матки під час перейм (уявлення про ретракцію, контракцію, дистракцію).

Утворення нижнього сегмента матки, поняття про контракційне кільце, пояс стикання, розподіл навколоплідних вод на передні та задні, своєчасність відходження вод. Особливості розкриття шийки матки в жінок, які народжують вперше, і в тих, які народжують повторно. Характеристика переймів, визначення їх тривалості та ефективності, темпи розкриття шийки матки, зовнішні ознаки відкриття отвору шийки матки.

Біомеханізм пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання.

Перебіг другого періоду пологів: основні зганяльні сили (уявлення про потуги), врізування та прорізування голівки плода.

Перебіг третього періоду пологів (послідовий період), його тривалість, механізм і види відшарування плаценти, народження посліду.

Ведення пологів. Приймання, санітарне оброблення, загальне акушерське обстеження роділлі, заповнення відповідної документації у приймально-оглядовому відділенні. Наказ МОЗ України №170 від 22 січня 2022 року Клінічний протокол «Фізіологічні пологи».

Ведення першого періоду пологів: активна поведінка роділлі, вибір положення в пологах, спостереження за загальним станом роділлі, розвитком пологової діяльності, часом відходження навколоплідних вод, проведення та оцінювання зовнішнього акушерського обстеження, вислуховування серцебиття плода, латентна та активна фази.

Показання до піхвового обстеження роділлі, оцінювання даних цього обстеження, дотримання правил асептики, антисептики. Догляд за роділлею. Методи реєстрації скорочень матки. Визначення положень голівки щодо площини таза. Порядок запису партограми.

Ведення другого періоду пологів (період зганяння): підготовка до прийняття пологів, проведення першого туалету новонародженого. Оцінювання потугової діяльності, оцінювання стану плода. Надання акушерської допомоги роділлі. Значення партнерських пологів, особливості надання допомоги.

Перший туалет новонародженого; оброблення пуповини новонародженого “тепловий ланцюжок”, профілактика офтальмії. Заповнення відповідної документації.

Ведення третього (послідовного) періоду: оцінювання загального стану роділлі. Ознаки відшарування плаценти (Шредера, Альфельда, Чукалова—Кюстнера, Довженка). Самостійне народження посліду. Зовнішні методи видалення посліду, що відшарувався (Абуладзе, Гентера, Креде—Лазаревича). Активне ведення третього періоду пологів. Визначення крововтрати під час пологів та її оцінювання.

Сучасні методи знеболювання пологів. Немедикаментозні методи знеболювання Проведення занять у жіночій консультації (фізіопсихопрофілактична підготовка до пологів). Медикаментозне знеболювання. Комплексна підготовка до партнерських пологів. Методика проведення комплексної підготовки до партнерських пологів.

Показання до знеболювання пологів (у I періоді, в II періоді), схеми знеболювання залежно від перебігу пологів та виду патології. Роль акушерки в знеболюванні пологів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА **Здобувачі фахової передвищої освіти повинні**

Уміти:

Відпрацювання в доклінічному кабінеті зовнішнього акушерського

обстеження, визначення співвідношення голівки до кісток таза. Відпрацювання біомеханізму пологів у передньому й задньому видах потиличного передлежання, проведення первинного оброблення новонародженого на ляльці, визначення ознак відокремлення плаценти, огляд шийки матки на цілісність (на муляжі), підготовка до пологів, інструменти для прийняття пологів, надання акушерської допомоги на фантомі, ведення пологів. Огляд пологових шляхів (на фантомі).

У пологовому будинку: робота студентів у приймально-оглядовому відділенні (приймання і санітарне оброблення роділь, заповнення відповідної документації).

У передпологовій палаті студенти спостерігають за роділлею, вимірюють АТ, пульс, спостерігають за динамікою пологової діяльності (підрахунок тривалості переймів, інтенсивність), спостереження за станом плода, просуванням голівки по родовому каналу, станом сечового міхура. Спостерігають за активною поведінкою роділлі, пропонують вибрати положення в пологах, оформлюють партограму.

У пологовому блоці: асистування студентів під час приймання пологів (самостійне оброблення рук, участь у наданні акушерської допомоги), студенти проводять перший туалет новонародженого. “Тепловий ланцюжок”. Перше прикладання новонародженого до грудей.

Спостереження за веденням III періоду пологів, ознаками відшарування посліду і видалення посліду, визначення цілісності плаценти і крововтрати під час пологів. Беруть участь в активному веденні III періоду. Участь в огляді пологових шляхів. Спостереження за породіллею в ранньому післяпологовому періоді.

Ознайомлення в жіночій консультації з тематикою фізіопрофілактичних занять, комплексами вправ, заняттями з вагітними в “Школі відповідального батьківства”.

Ознайомлення в пологовому будинку з апаратурою, лікарськими засобами знеболювання; використання їх.

Практичні навички:

- відтворення на фантомі біомеханізмів пологів при передньому й задньому видах потиличного передлежання;
- підготовка набору для приймання пологів;
- оброблення рук для приймання пологів;
- зовнішнє акушерське дослідження;
- приймання пологів на фантомі;
- допомога при партнерських пологах;
- проведення першого туалету новонародженого на ляльці, “тепловий ланцюжок”;
- огляд шийки матки після пологів на фантомі;
- санітарне оброблення роділлі;
- участь у прийманні пологів (ведення I, II, III періодів) у пологовому блоці;

- підрахунок переймів, їх характеристика;
- вислуховування серцебиття плода;
- огляд посліду, що народився;
- контроль крововтрати;
- заповнення відповідної документації пологового будинку;
- визначення ознак відшарування плаценти;
- відпрацювання методики виділення відокремленого посліду (на фантомі);
- відсмоктування слизу в новонароджених;
- оброблення пуповини;
- профілактика офтальмії;
- антропометрія новонародженого;
- заповнення браслеток та медальйона новонародженого;
- ведення партограм;
- активне ведення третього періоду пологів.
- вміти провести заняття з фізіопсихопрофілактики.

Тема 11. Нормальний післяпологовий період

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Загальне поняття про післяпологовий період (ранній, пізній). Тривалість його. Зміни, що відбуваються в організмі жінки: інволюція матки; лохії, їх походження та характер; зміни в грудних залозах. Поняття про субінволюцію матки.

Принципи організації роботи в післяпологовому відділенні, дотримання правил асептики та антисептики, циклічність заповнення палат. Догляд за породіллею (туалет породіль та техніка його виконання).

Грудні залози, догляд за ними в післяпологовий період. Профілактика й лікування лактостазу та тріщин сосків.

Техніка прикладання дитини до грудей. Зціджування молока.

Організація палат матері й дитини. Показання та протипоказання до сумісного перебування матері й дитини.

Охорона праці в галузі.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Володіти:

У післяпологових відділеннях студенти ознайомлюються з режимом відділення, приймають участь в огляді породіль, проведенні туалету породіль, оцінюють загальний стан породіль, ступінь інволюції матки, стан грудних залоз, вивчають техніку зціджування молока та правильного прикладання дитини до грудей. Беруть участь у приготуванні дезінфекційних розчинів,

проводять бесіди на теми: “Гігієна післяпологового періоду”, “Догляд за грудними залозами”, “Догляд за новонародженим”.

Практичні навички:

- туалет породіль;
- догляд за грудними залозами;
- зціджування молока;
- проведення бесід;
- оцінювання стану інволюції матки.

II. ПАТОЛОГІЧНЕ АКУШЕРСТВО

Тема 12. Тазове передлежання плода **ЛЕКЦІЇ**

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Тазове передлежання: причини, класифікація, діагностика. Перебіг вагітності, можливі ускладнення, особливості спостереження за вагітною. Роль акушерки у виявленні тазових передлежань, значення коригуючої гімнастики та повороту за Архангельським. Біомеханізм пологів при тазовому передлежанні. Перебіг пологів та можливі ускладнення, профілактика їх. Ведення пологів при тазовому передлежанні, надання допомоги за методами Цов'янова I і II, класична ручна допомога.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Володіти:

У кабінеті доклінічної практики: відпрацювання біомеханізму пологів, діагностика тазових передлежань, техніка надання допомоги за методами Цов'янова I при чисто сідничному передлежанні; Цов'янова — II при ножних передлежаннях плода, класичної ручної допомоги.

У пологовому відділенні: участь у веденні пологів при тазовому передлежанні.

Складання плану ведення вагітності та пологів. Обговорення історій пологів, розв'язування ситуаційних задач.

Практичні навички:

- відтворення на фантомі біомеханізму пологів при тазовому передлежанні;
- відтворення на фантомі техніки акушерської допомоги за методами Цов'янова I при чисто сідничному передлежанні та Цов'янова II — при

- ножних передлежаннях й класичної ручної допомоги;
- загальне акушерське обстеження вагітної при тазовому передлежанні;
- піхвове дослідження при тазовому передлежанні та його оцінювання;
- відтворення на фантомі коригуючої гімнастики за Диканем та зовнішнього профілактичного повороту плода за Архангельським.

Тема 13. Поперечне та косе положення плода

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Причини, діагностика неправильних (поперечних та косих) положень плода. Перебіг та ведення вагітності, можливі ускладнення та їх профілактика. Госпіталізація вагітних з неправильним положенням плода.

Перебіг та ведення пологів при поперечних положеннях плода, можливі ускладнення та їх профілактика.

Запущене поперечне положення плода, причини, діагностика, ускладнення, профілактика.

Випадіння дрібних частин плода та пуповини: діагностика, ведення пологів.

Роль акушерки ФАПу, жіночої консультації в профілактиці ускладнень при неправильних положеннях плода, в їх діагностиці.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Володіти:

У кабінеті доклінічної практики: на фантомах з лялькою відпрацювання методики діагностики неправильних положень плода, випадіння дрібних частин плода і пуповини. Ознайомлення з методикою проведення коригуючої гімнастики. Розв'язування ситуаційних задач.

У пологовому будинку: огляд вагітних і роділь з неправильним положенням плода. Складання плану ведення вагітності і пологів. Розгляд та обговорення історій пологів.

Практичні навички:

- зовнішнє акушерське обстеження при неправильних положеннях плода;
- діагностика випадіння дрібних частин плода та пуповини;
- невідкладна допомога при запущеному поперечному положенні плода.

Тема 14. Багатоплідна вагітність

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Багатоплідна вагітність: варіанти, причини, діагностика в різні терміни вагітності. Перебіг вагітності, можливі ускладнення під час вагітності,

особливості спостереження за вагітною.

Можливі ускладнення для матері і плода під час пологів, особливості ведення пологів.

Значення своєчасної діагностики, госпіталізації в запобіганні можливим ускладненням.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводяться у відділенні патології вагітних. Студенти проводять з викладачем клінічний аналіз проходження вагітності з багатопліддям, беруть участь у веденні пологів при двійнях або аналізують відповідні історії пологів та розв'язують ситуаційні задачі.

Практичні навички:

- зовнішнє акушерське обстеження при багатоплідді;
- вислуховування серцебиття плода;
- складання плану ведення багатоплідної вагітності.

Тема 15. Дистрес плода під час пологів та вагітності. Асфіксія новонародженого ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Дистрес плода: причини, патогенез, класифікація, ступінь тяжкості, методи діагностики (ЕКГ, ФКГ, УЗД, амніоскопія, фетоскопія, кордоцентез, БПП, доплерометрія). Поняття про біофізичний профіль плода.

Виявлення групи підвищеного ризику, проведення профілактики дистресу плода.

Асфіксія новонародженого: причини, оцінювання за шкалою Апгар, методи реанімації, особливості догляду.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з діагностикою, лікуванням і профілактикою дистресу плода. Догляд за новонародженими залежно від оцінювання його стану за шкалою Апгар.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Володіти:

Реанімація новонародженого (відсмоктування слизу, подавання зволоженого кисню, штучна вентиляція легень, інфузійна терапія, краніоцеребральна гіпотермія) — на фантомі.

Практичні навички:

- вміти оцінювати БПП;
- вміти оцінювати доплерометрію;
- вміти оцінювати аускультацию серцевої діяльності;
- надання невідкладної допомоги новонародженому (на фантомі);
- оцінювання стану в новонародженого за шкалою Апгар;
- ШВЛ маскою (мішком) Амбу на фантомі;
- закритий масаж серця на фантомі, акушерській ляльці.

Тема 16. Вплив різних захворювань жінки на перебіг вагітності та пологів

ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Серцево-судинні захворювання (ревматизм, міокардит, вади серця, гіпертонічна хвороба, артеріальна гіпотензія) і вагітність. Можливість збереження вагітності при захворюваннях серцево-судинної системи, показання до переривання, особливості ведення вагітності, критичні моменти в її перебігу, терміни триразової госпіталізації. Особливості перебігу і ведення пологів. Принципи догляду та виходжування породіль у післяпологовий період. Терміни виписування породіль. Роль акушерки у виявленні вагітних із серцево-судинною патологією, у веденні вагітності, пологів і післяпологового періоду.

Вагітність та ізосерологічна несумісність крові матері і плода за резус-належністю та групами крові. Виявлення резус-несумісності, показання до госпіталізації. Особливості ведення і лікування під час вагітності і пологів.

За захворювання нирок (цистит, пієлонефрит, гломерулонефрит) і вагітність.

Апендицит у вагітних.

Вагітність при анемії, ендокринних захворюваннях; особливості перебігу.

Інфекційні захворювання (грип, інфекційний гепатит, туберкульоз, бруцельоз) і вагітність. Лістеріоз і токсоплазмоз: збудники, шляхи зараження, особливості ведення вагітності й пологів, профілактика. Роль акушерки ФАП у проведенні санітарно-просвітницької роботи в селі. Показання до переривання вагітності.

Вагітність і пологи при гінекологічних захворюваннях (інфантильна матка, вади розвитку статевих органів, запальні захворювання, доброякісні і злоякісні пухлини матки, придатків): діагностика, прогноз, ведення пологів.

Венеричні захворювання у вагітних.

Допологова допомога ВІЛ-інфікованим жінкам, диспансерний нагляд за ВІЛ-інфікованими вагітними, тактика ведення пологів, перинатальні інфекції: клінічні прояви, методи діагностики інфекції під час вагітності. Медична допомога.

Вплив екстрагенітальних захворювань на вагітність та вагітності на перебіг екстрагенітальних захворювань.

Особливості диспансерного спостереження за вагітними з

екстрагенітальною патологією. Роль акушерки у виявленні екстрагенітальної патології.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводять у жіночій консультації та відділенні патології вагітності.

У жіночій консультації беруть участь у прийманні вагітних з екстрагенітальною патологією, ознайомлюються з принципами диспансеризації, зв'язком із суміжними спеціалістами, госпіталізацією хворих вагітних у стаціонар на лікування. У відділенні патології вагітних беруть участь в обході лікаря, ознайомлюються з методами обстеження вагітних.

Виявлення впливу на плід екстрагенітальних захворювань. Розв'язування ситуаційних задач та аналіз історій пологів.

Практичні навички:

- догляд за вагітними з екстрагенітальними захворюваннями з повним акушерським, загальноотерапевтичним і додатковими методами обстеження.

Тема 17. Захворювання, пов'язані з вагітністю. Гестози вагітних ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Поняття про гестоз. Сучасні теорії етіопатогенезу гестозу вагітних. Клінічна класифікація: ранні гестози (блювання, слинотеча); гестоз пізній, класифікація ВООЗ (другої половини вагітності), гіпертензія вагітних, протеїнурія, гіпотензія, набряк вагітних, прееклампсія, еклампсія). Гестоз, форми якого трапляються рідко (дерматози, бронхіальна астма, тетанія, остеомаліяція, поліневрит, гостра жовта дистрофія печінки).

Ранні гестози (блювання, слинотеча): діагностика, клінічний перебіг, принципи комплексного стаціонарного лікування за стадіями (усунення несприятливих умов навколишнього середовища, впливу на ЦНС, патологічних умовних рефлексів, причин, що спричинили гестоз, боротьба з голодуванням і зневодненням, загальнозмінювальне лікування). Прогноз раннього гестозу, вирішення питання про своєчасне переривання вагітності. Особливості обстеження, диспансеризації та спостереження за вагітними з гестозами першої половини вагітності.

Роль акушерки жіночої консультації, ФАПу у профілактиці раннього гестозу вагітних. Наказ МОЗ України № 151 від 24 січня 2022 року Клінічний протокол «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді».

Гестоз другої половини вагітності (пізній): клінічні форми, перебіг, уявлення про чисті і поєднані форми, моно- і полісимптомний гестоз: клінічна картина; оцінювання ступеня тяжкості гестозу за шкалою Вітлінгера; індекси

гестозу. Сучасні методи діагностики. Диференціальна діагностика клінічних форм гестозу та екстрагенітальної патології. Особливості виявлення, спостереження, диспансеризації за вагітними з гестозами другої половини вагітності.

Роль акушерки жіночої консультації, ФАПу у профілактиці та виявленні пізніх гестозів.

Уявлення про інтенсивну терапію при тяжких формах гестозу. Принципи комплексної інтенсивної терапії при пізніх гестозах вагітних з урахуванням форми, ступеня тяжкості перебігу, поєднання з екстрагенітальною патологією:

- 1) забезпечення суворого лікувально-охоронного режиму;
- 2) нормалізація функцій ЦНС та профілактика еклампсії;
- 3) забезпечення зниження артеріального тиску за допомогою спазмолітичних і гіпотензивних засобів;
- 4) поліпшення мікроциркуляції та дезінтоксикації введенням білкових препаратів, плазми і плазмозамінників, магnezіальна терапія;
- 5) зменшення проникності стінок судин;
- 6) позбавлення набряків за допомогою діуретичних засобів;
- 7) позбавлення ацидозу, гіпоксії, корекція всіх видів обміну;
- 8) нормалізація коагуляційних властивостей крові;
- 9) підтримка функцій життєво важливих органів;
- 10) боротьба з дистресом і гіпотрофією плода;
- 11) індивідуальний підхід до методів розродження роділлі (переважно через природні пологові шляхи).

Особливості ведення пологів при гестозі. Моніторинг стану роділлі та стану плода. Показання до оперативного розродження. Протипоказання до транспортування. Роль акушерки пологового будинку у виявленні, спостереженні, обстеженні, догляді та лікуванні вагітних з гестозом.

Профілактика гестозу. Група підвищеного ризику щодо гестозу.

Особливості диспансерного спостереження, лікування на ФАПі, в жіночій консультації.

Прегестоз: визначення, виявлення груп підвищеного ризику, тактика акушерки.

Вплив гестозу вагітних на плід.

Реабілітація жінок, які перенесли пізній гестоз.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

У жіночій консультації: оформлення вагітних на диспансерний облік, виявлення вагітних з підвищеним ризиком виявлення гестозу. Оформлення документації (заповнення журналів обліку, індивідуальних карток вагітних тощо). Виявлення вагітних з претоксикозом. Складання плану ведення вагітних групи підвищеного ризику. Направлення на стаціонарне лікування вагітних з прегестозом і гестозом. Проведення бесід з вагітними про гігієну вагітності, профілактику гестозу, негативний вплив паління та алкоголю, наркотичних засобів.

Робота у відділенні патології вагітності, палатах інтенсивної терапії пологового будинку: ознайомлення з лікувально-охоронним режимом відділень, роботою акушерки на посту, в процедурному кабінеті, участь у лікарському обході. Спостереження та догляд за вагітними з гестозом. Ознайомлення з роботою акушерки в палаті інтенсивної терапії. Обговорення клінічного перебігу різних видів гестозу у вагітних, схеми лікування, магnezіальна терапія, схема застосування діазепаму.

Вивчення особливостей ведення пологів, перебіг післяпологового періоду, спостереження та догляд за хворими.

Роль акушерки в спостереженні і виходжуванні вагітних з тяжкими формами гестозу.

Практичні навички:

- вимірювання погодинного діурезу;
- якісне визначення білка в сечі;
- введення роторозширювача та язикотримача (на фантомі);
- введення повітровою (на фантомі).
- набір для надання невідкладної допомоги.

Тема 18. Недоношування та переношування вагітності.

Профілактика абортів

ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Уявлення про недоношування та переношування вагітності. Сучасний погляд на причини цієї патології. Виявлення груп підвищеного ризику, особливості спостереження в жіночій консультації. Поняття про антенатальну, неонатальну, перинатальну смертність.

Класифікація недоношування за терміном вагітності (ранній аборт, пізній аборт, передчасні пологи).

Клінічна картина мимовільного викидня, класифікація за стадіями, діагностика, акушерська тактика, невідкладна допомога, можливі ускладнення.

Сучасні методи лікування недоношування (консервативне та оперативне).

Профілактика недоношування вагітності та можливих ускладнень. Виявлення груп підвищеного ризику.

Передчасні пологи: клініка, діагностика.

Особливості ведення I періоду пологів (при цілих навколоплідних водах або якщо відійшли води), II періоду пологів (профілактика перинатальної смертності).

Переношування вагітності.

Етіопатогенетичні фактори, діагностика під час вагітності, пологів і після народження плода (лабораторна діагностика, цитологічне дослідження піхвових мазків, біологічна готовність шийки матки до пологів, окситоциновий тест).

Показання та методи родозбудження при переношуванні. Методи індукції пологів.

Виявлення груп підвищеного ризику щодо переношування та проведення профілактики переношування плода.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

У пологовому будинку студенти спостерігають за особливостями перебігу та ведення I, II та III періодів пологів. Складають план ведення передчасних пологів, проведення інтранатальної охорони плода.

У відділенні патології вагітних спостерігають за вагітними із загрозою переривання вагітності, проводять бесіди про шкідливість абортів та застосування сучасних методів контрацепції.

Спостерігають за вагітними з переношуванням (обстеженням вагітних, виявленням ознак переношування, виявлення готовності шийки матки до пологів) підготовка до індукції, складання схеми родозбудження. Індукція пологів за згодою жінки, методи.

Можливі ускладнення в I і II періодах пологів у роділлі і плода, їх профілактика. Ознайомлення з ознаками переношування у плода, на плаценті, пуповині, навколоплідних водах. Особливості виходжування переношених новонароджених.

Практичні навички:

- оцінка “зрілості шийки матки” за методом Бішопа і підготовка до індукції (медикаментозний і немедикаментозний методи);
- визначення тривалості переймів, їх оцінювання;
- скласти схему індукції пологів;
- виявлення вагітних групи ризику на недоношування та переношування

Тема 19. Аномалії розвитку та захворювання елементів заплідненого яйця

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Загальні дані про патологію заплідненого яйця. Аномалії розвитку плода (бласто-, ембріо-, фетопатії). Вплив шкідливих чинників на розвиток плода, критичні періоди вагітності, шкідливі чинники (ускладнення вагітності, екстрагенітальні захворювання, дистрес плода, неповноцінне харчування, йонізуюче випромінювання), вік батьків, вплив тютюну, наркотиків та алкоголю.

Аномалії пуповини, амніона (маловоддя, багатоводдя) плаценти. Внутрішньоутробна загибель плода (етіологія, діагностика, профілактика).

Вади розвитку плода, медико-генетична діагностика, акушерська тактика. Методи діагностики фетоплацентарної недостатності: інструментальні (амніоскопія, УЗД, сканування), цитологічні (вагінальний мазок, цитологія навколоплідних вод), електрофізіологічний (ФКГ, ЕКГ), ендокринологічний (естріол, хоріонічний лактосоматотропін).

Роль акушерки в перинатальній охороні плода.

Трофобластичні захворювання (міхуровий занесок, хоріонепітеліома). Діагностика, принципи лікування, профілактика, прогноз. Диспансеризація.

Тема 20. Патологія пологової діяльності

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Фізіологія і патологія пологової діяльності. Засоби оцінювання ефективності скорочувальної діяльності матки, її регуляція. Аномалії пологової діяльності: класифікація, причини, діагностика, лікування. Схеми регуляції пологової діяльності. Медикаментозний сон-відпочинок. Виявлення груп підвищеного ризику серед вагітних.

Патологічний прелімінарний період, лікування.

Акушерська тактика при слабкості пологової діяльності та дискоординованої і надмірно сильної пологової діяльності.

Методика введення окситоцину і простагландинів при слабкості пологової діяльності.

Профілактика виникнення аномалій пологової діяльності та їх ускладнення під час вагітності та пологів.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

У пологовому блоці: студенти спостерігають за роділлями, визначають характер пологової діяльності, оцінюють її ефективність. У другому періоді пологів спостерігають за швидкістю просування голівки. При виявленні відхилень від нормального перебігу пологової діяльності студенти складають

план ведення пологів, беруть участь у наданні допомоги, проведенні профілактики ускладнень. Проводять клінічний аналіз історій пологів із слабкістю пологової діяльності та надмірно сильною пологовою діяльністю.

Практичні навички:

- визначення тривалості переймів та пауз між ними;
- складання схеми лікування слабкості пологової діяльності відповідно до фаз пологів за партограмою.

Тема 21. Аномалії таза
ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Поняття про анатомічно вузький таз. Історичні відомості про розвиток вчення про вузький таз. Класифікація за формою та ступенем звуження. Форми таза, що трапляються часто (загальнорівномірнозвужений, простий плоский, плоскоракітичний, загальнозвужений плоский, поперечно звужений): анатомічна характеристика, діагностика, особливості біомеханізму пологів, можливі ускладнення.

Форми таза, що трапляються рідко.

Поняття про функціонально клінічно вузький таз. Методи виявлення функціонально вузького таза. Ведення пологів при різних формах та ступенях звуження таза. Тактика при функціонально вузьких тазах. Профілактика ускладнень під час вагітності та пологів, важливість своєчасної госпіталізації.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

У кабінеті доклінічної практики студенти на фантомі вивчають форми та ступені звуження таза, відробляють особливості біомеханізмів пологів.

У пологовому блоці проводять вимірювання таза, визначення його форми, ступені звуження, визначають ознаки функціонально вузького таза.

Практичні навички:

- вимірювання зовнішніх розмірів таза;
- вимірювання діагональної кон'югати;
- вимірювання індексу Соловйова;
- вимірювання ромба Міхаеліса;
- вимірювання висоти лобкового симфізу;
- вимірювання бокової кон'югати Кернера;
- вимірювання розмірів площини виходу з малого таза;
- визначення ознаки Вастена, розміру Цангемейстера;
- вимірювання лонного кута;
- визначення справжньої кон'югати;
- відтворення на фантомі біомеханізмів пологів при простому, плоскому, загальнорівномірнозвуженому та плоскоракітичному тазах.

Тема 22. Пологи при розгинальному вставленні голівки плода

ЛЕКЦІЯ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Поняття про розгинальне вставлення голівки плода, класифікація. Біомеханізм пологів при розгинальних вставленнях голівки плода. Діагностика та ведення пологів при розгинальних вставленнях голівки. Можливі ускладнення та їх профілактика.

Поняття про високе пряме та низьке поперечне стояння голівки. Виявлення груп підвищеного ризику по розгинальних вставленнях голівки.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

У кабінеті доклінічної практики на фантомі студенти вивчають та відпрацьовують біомеханізм пологів при розгинальних вставленнях, діагностують ступінь розгинання, асинклітичне вставлення.

Практичні навички:

- діагностика розгинальних вставлень за допомогою зовнішнього акушерського дослідження;
- відтворення на фантомі біомеханізму пологів при різних ступенях розгинання голівки: передньоголовне, лобне, лицьове передлежання голівки плода;
- діагностика розгинальних вставлень за допомогою піхвового обстеження;
- приймання пологів на фантомі при розгинальному вставленні.

Тема 23. Акушерський травматизм

ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Класифікація. Причини травматизму піхви, промежини, шийки матки.

Розриви промежини — класифікація. Ознаки загрози розриву промежини, тактика, поняття про епізіо- та перінеотомію.

Класифікація розриву промежини. Клініка. Наслідки. Лікування, знеболювання. Догляд за швами на промежині, особливості догляду при розривах III ступеня.

Розриви піхви — тактика, догляд.

Розриви шийки матки. Причини. Класифікація. Клініка. Діагностика. Тактика. Особливості накладання швів. Наслідки.

Розрив матки. Причини (теорія Бандля та Вербова). Класифікація: за патогенезом, етіологією, часом виникнення, клінічним перебігом, характером ушкодження (проникнення), локалізацією.

Клініка, діагностика при загрозі розриву матки, акушерська тактика.

Ознаки розриву матки, що починається та який відбувся; невідкладна допомога. Особливості клініки за наявності рубця на матці.

Можливі ускладнення збоку жінки та плода.

Невідкладна допомога на ФАПі та в умовах стаціонару. Подальша тактика. Поняття про транспортабельність. Профілактика. Строки допологової госпіталізації.

Розходження лобкових кісток: причини, класифікація, клініка. Тактика.

Гострий виворіт матки: причини, клініка, акушерська тактика, профілактика.

Нориці, причини, клініка, діагностика, тактика, профілактика.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в пологовому залі, післяпологовому відділенні, відділенні патології вагітних, кабінеті доклінічної практики.

Ознайомлення з історіями пологів з різними видами пологових травм, вирішення проблемних ситуацій.

Участь у накладанні швів на промежину. Участь у проведенні догляду за швами на промежині.

Практичні навички:

- підготовка медичних інструментів для зашивання розривів пологових шляхів;
- огляд шийки матки після пологів за допомогою дзеркал (на фантомі);
- зняття швів;
- складання набору для зняття швів;
- догляд за швами на промежині.

Тема 24. Кровотечі під час вагітності та пологів

ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Кровотечі в першій половині вагітності: причини, діагностика, невідкладна допомога.

Кровотеча в другій половині вагітності, причини.

Передлежання плаценти: поняття, класифікація, причини, клініка, діагностика, невідкладна допомога, акушерська тактика. Транспортабельність. Особливості спостереження та догляду.

Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Причини. Клініка. Діагностика та диференційна діагностика. Невідкладна допомога та акушерська тактика. Транспортабельність. Методи розродження.

Виявлення груп підвищеного ризику виникнення кровотечі під час вагітності. Особливості спостереження, профілактика ускладнень.

Кровотечі під час III періоду пологів. Причини. Класифікація. Клініка. Діагностика. Невідкладна допомога.

Кровотечі в ранньому післяпологовому періоді. Причини: гіпотонія, анонія матки, клініка, діагностика, невідкладна допомога.

Виявлення груп підвищеного ризику по розвитку кровотечі під час та після пологів. Особливості ведення пологів. Профілактика патологічної втрати крові.

Поняття про коагулопатичні кровотечі. ДВС-синдром. Емболія навколоплідними водами. Геморагічний шок, стадії виявлення. Основні принципи надання невідкладної допомоги.

Пізні післяпологові кровотечі: причини, клініка, наслідки.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

У жіночій консультації: студенти проводять аналіз на виявлення груп підвищеного ризику по виникненню кровотечі, складають план спостереження та профілактики кровотеч.

У пологовому будинку: спостерігають за вагітними із загрозою викидня, передлежанням плаценти, передчасним відшаруванням плаценти. Під час пологів беруть участь у проведенні профілактики кровотечі в III періоді, наданні невідкладної допомоги; підраховують об'єм втрати крові, визначають шоківий індекс, спостерігають за породіллями.

Практичні навички:

- виявлення груп ризику по виникненню кровотечі під час вагітності, пологів, після пологів;
- визначення часу зсідання крові, експрес-метод Лі-Уайта;
- діагностика ознак відшарування плаценти;
- виділення посліду, що відшарувався зовнішніми методами;
- проведення профілактики гіпотонічної кровотечі;
- ручне відшарування плаценти і виділення відокремленого посліду;
- ручне обстеження стінок порожнини матки;
- зовнішнішньо-внутрішній масаж матки на кулаці;
- притиснення черевної аорти.

Тема 25. Післяпологові захворювання ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Уявлення про післяпологові ускладнення несептичної та септичної етіології. Збудники. Шляхи проникнення і поширення. Чинники, які сприяють цьому.

Класифікація за Сазоновим—Бартельсом.

Післяпологові септичні захворювання I та II етапів. Клініка, діагностика, особливості лікування та догляду. Захворювання на III етапі — причини, клініка, діагностика, особливості комплексного лікування, догляд.

Септичний шок, його основні причини, збудники, принципи патогенезу, клініка, основні принципи лікування та інтенсивної терапії.

Сепсис—збудники, септицемія та септикопемія. Клініка. Діагностика, її

основні ознаки.

Особливості лікування, догляду та інтенсивної терапії.

Профілактика та методи подолання внутрішньолікарняної інфекції.

Післяпологовий мастит: збудники, вхідні ворота. Класифікація. Клініка. Діагностика. Принципи лікування. Особливості лікування залежно від форми. Профілактика.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводять у післяпологовому відділенні пологового будинку, гінекологічному відділенні.

Ознайомлення з принципами роботи відділень. Забезпечення санітарного режиму. Ознайомлення з історіями пологів породіль з гнійно-септичними ускладненнями після пологів. Організація догляду за такими хворими та лікування їх. Догляд за грудними залозами, профілактика тріщин сосків та лактостазу. Техніка зціджування молока. Догляд за швами на промежині.

Практичні навички:

- догляд за грудними залозами;
- зціджування молока;
- туалет породіль;
- техніка зняття швів;
- оброблення швів.

ІІІ. ОПЕРАТИВНЕ АКУШЕРСТВО

ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Загальні уявлення про акушерські операції, поняття про планові та ургентні операції. Підготовка до операції. Догляд за післяопераційними хворими.

Принципи знеболювання. Класифікація операцій.

1. Операції, що застосовуються під час вагітності:

а) медикаментозний аборт, штучний аборт шляхом вишкрібання порожнини матки та шляхом вакуум-аспірації; штучне переривання вагітності в різні терміни — малий кесарів розтин, внутрішньооболонкове введення розчинів, штучне збудження пологової діяльності;

б) операції, що зберігають вагітність при істміко-цервікальній недостатності. Показання. Умови. Можливі ускладнення.

2. Операції, що підготовлюють пологові шляхи: амніотомія, розширення шийки матки (розширювачами, пальцеве). Розтин промежини: перінеотомія, епізіотомія. Показання. Умови. Можливі ускладнення.

3. Операції, що виправляють положення плода: класичний зовнішньовнутрішній поворот плода за ніжку при поперечному положенні. Умови. Показання. Протипоказання. Етапи операції. Можливі ускладнення.

4. Розроджувальні операції: накладання акушерських щипців, вакуумна

екстракція плода, витягання плода за пахвовий згин, за ніжку. Кесарів розтин. Показання. Види кесаревого розтину, умови, протипоказання, знеболювання. Основні етапи операцій: класичний кесарів розтин у нижньому сегменті за методами Гусакова, Дерфлера та ін.; Особливості догляду в післяопераційний період.

5. Плороруйнівні операції — краніотомія, клейдотомія, декапітація, евісцерація, спондилотомія. Показання. Протипоказання. Умови. Основні етапи. Інструменти. Підготовка до операції. Знеболювання. Особливості догляду в післяопераційний період.

6. Операції, що виконуються в III періоді пологів та ранньому післяпологовому періоді: ручне відокремлення та виділення посліду, ручне обстеження порожнини матки, зовнішньо-внутрішній масаж матки на кулаці. Інструментальна ревізія порожнини матки. Показання, набір інструментів. Зашивання розривів шийки матки і промежини, перев'язування магістральних судин матки (показання), надпихова ампутація та екстирпація матки (показання, основні відмінності).

Охорона праці в галузі.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться в кабінеті доклінічної практики: підготовка інструментів, оброблення рук до операції. Знеболювання.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Уміти:

Складання набору медичних інструментів до штучного аборту, для розсічення промежини та плороруйнівних операцій.

Виконання на фантомі епізіо- та перінеотомії.

Догляд за швами на промежині.

Догляд за швами в післяопераційних хворих.

Проведення ручного відокремлення та виділення посліду, ручного обстеження порожнини матки та зовнішньо-внутрішнього масажу матки на кулаці.

У пологовому будинку, палаті інтенсивної терапії: спостереження за виконанням акушерських операцій, участь у них і догляд за післяопераційними хворими, за швами.

Практичні навички:

- складання набору медичних інструментів для штучного аборту;
- складання набору медичних інструментів для плороруйнівних операцій;
- виконання епізіотомії та перінеотомії (на фантомі);
- виконання амніотомії (на фантомі);
- ручне відокремлення та виділення посліду;
- ручне обстеження порожнини матки;
- зовнішньо-внутрішній масаж матки на кулаці.

IV. НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА В АКУШЕРСТВІ

ЛЕКЦІЇ

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні

Знати:

Ускладнення вагітності або захворювання вагітних, які можуть загрожувати життю жінки.

Інтенсивна терапія при цих захворюваннях, організація, значення, основні принципи лікування.

Роль акушерки у здійсненні спостереження, виконанні різних елементів інтенсивної терапії.

Пізній гестоз вагітних, оцінювання ступеня тяжкості хворої, сучасні методи лікування, показання до магnezіальної терапії, схема лікування діазепамом, надання першої долікарської медичної допомоги в жіночій консультації, в умовах стаціонару, показання до передчасного розродження, післяпологова реабілітація жінок.

Вагітність і пологи при екстрагенітальній патології, принципи ведення вагітності, пологів і післяпологового періоду при серцево-судинній патології. Етіологія, патогенез цієї патології, ускладнення збоку жінки і збоку плода, невідкладна допомога.

Невідкладна допомога з приводу гострого гестаційного пієлонефриту.

Невідкладна допомога при ускладненні цукрового діабету.

Дистрес плода при вагітності та під час пологів. Асфіксія новонародженого: причини виникнення гострої та хронічної гіпоксії плода, тести функціональної діагностики, які виявляють дистрес плода під час вагітності, діагностика (амніоскопія, ультразвукова, моніторний контроль), основні принципи лікування.

Клінічне оцінювання стану новонародженого, сучасні методи надання невідкладної медичної допомоги в разі асфіксії новонародженого; принципи реанімації новонародженого.

Маткові кровотечі під час вагітності і пологів. Актуальність проблеми в акушерстві, частота, показники материнської смертності за даними ВООЗ.

Невідкладна допомога в разі передлежання і передчасного відшарування плаценти, послідових та післяпологових кровотеч, геморагічного шоку, розриву матки.

Трансфузія крові та кровозамінників, сучасне ставлення до гемотрансфузії.

Трансфузійні засоби і методи трансфузії, контроль ефективності введення, запобігання ускладнень, методи дослідження гемодинаміки. Уявлення про гостру недостатність кровообігу, аутодонорство.

Роль акушерки в організації інтенсивної долікарської допомоги, транспортуванні хворих

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проводиться у відділенні патології вагітних, інтенсивної терапії, відділенні новонароджених, на станції переливання крові.

У доклінічному кабінеті відпрацьовують діагностичні та лікувальні

заходи, що належать до комплексу інтенсивної терапії. Ознайомлення з комплексом практичних заходів та сучасними методами надання невідкладної допомоги при гестозах, екстрагенітальній патології, маткових кровотечах, асфіксії новонароджених, геморагічному шоку, розриві матки.

Практичні навички:

- оцінювання загального стану хворої за станом свідомості, гемодинаміки, дихання, за кольором шкіри;
- вимірювання погодинного, добового, нічного діурезу за допомогою постійного катетера;
- визначення середнього артеріального тиску, пульсового тиску;
- проведення наркозу за допомогою маски;
- визначення групи крові, резус-належності;
- перший туалет новонародженого;
- припинення пологової діяльності за допомогою наркозу;
- принципи надання невідкладної медичної допомоги при гіпотонії матки;
- принципи надання невідкладної медичної допомоги при преєклампсії тяжкого ступеня еклампсії;
- принципи надання невідкладної медичної допомоги у випадку розриву матки.

**7.1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ**

з навчальної дисципліни

«Акушерство»

**освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на VI семестр**

1. Передлежання плаценти: причини, діагностика під час вагітності і пологів, клініка, перебіг, ведення пологів.
2. Передчасне відшарування нормально розміщеної плаценти: етіопатогенез, діагностика, лікування, профілактика, тактика акушерки.
3. Патологія послідового (III) періоду пологів: етіопатогенез, клініка, наслідки, діагностика причин, лікування. Роль акушерки у виявленні та діагностиці цієї патології. Аутодонорство.
4. Кровотечі в ранньому післяпологовому періоді: причини, патогенез, послідовність надання невідкладної медичної допомоги.
5. Порушення скоротливої активності матки. Роль акушерки в профілактиці

- кровотечі.
6. Пізні післяпологові кровотечі: причини, клініка, діагностика, тактика, профілактика.
 7. Геморагічний шок, етіопатогенез, діагностика, стадії. Основні принципи невідкладної долікарської допомоги при акушерських кровотечах у місті та селі. Тактика до транспортування і під час нього.
 8. Розрив шийки матки в пологах: класифікація, локалізація, клініка, близькі та віддалені ускладнення, тактика. Роль акушерки в профілактиці розривів шийки матки і ускладнень.
 9. Розрив промежини і піхви: причини, ступінь, клініка загрозового розриву промежини, акушерська тактика. Роль акушерки в профілактиці розривів промежини.
 10. Розрив матки: класифікація, клініка загрозового розриву матки і розриву, що стався; тактика акушерки під час загрозового розриву матки: профілактика розривів у жіночій консультації, на ФАПі, в пологовому будинку.
 11. Післяпологові септичні захворювання: етіологія, класифікація, клініка, лікування на перших етапах поширення інфекції.
 12. Третій і четвертий етапи поширення інфекції при післяпологових септичних захворюваннях: клініка, діагностика, принципи лікування, реабілітація породіль.
 13. Післяпологовий мастит: профілактика, лікування.
 14. Акушерські операції — класифікація, показання, умови, протипоказання.

7.2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

з навчальної дисципліни

«АКУШЕРСТВО»

**освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на VI семестр**

1. Ведення журналів обліку у пологовому будинку.
2. Ведення журналів обліку у жіночій консультації.
3. Оформлення документації при виписуванні породіллі з пологового будинку.
4. Заповнення паспортної частини індивідуальної карти вагітної і породіллі (ф. III/о).
5. Оформлення паспортної частини історії пологів.
6. Оформлення паспортної частини історії розвитку новонародженого.
7. Вимірювання артеріального тиску у вагітної.
8. Проведення зовнішнього акушерського дослідження (прийоми Леопольда — Левицького).
9. Вислуховування серцебиття плода.
10. Вимірювання зовнішніх розмірів таза, індексу Соловйова.
11. Вимірювання діагональної кон'югати.
12. Вимірювання розмірів площини виходу з малого таза.
13. Вимірювання ОЖ, ВСДМ.
14. Огляд шийки матки за допомогою піхвових дзеркал.
15. Техніка бімануального дослідження.
16. Зовнішній огляд хворих вагітних.
17. Визначення терміну пологів і терміну декретної відпустки.
18. Визначення тривалості переймів і пауз між ними.
19. Якісне визначення білка в сечі.
20. Підготовка роділлі до пологів.
21. Туалет роділлі.
22. Підготовка акушерки до приймання пологів.
23. Приймання пологів (на фантомі) при головному передлежанні.
24. Первинний туалет новонародженого, оброблення пуповини.
25. Профілактика бленореї новонароджених.
26. Заповнення браслеток і медальйона для новонародженого.
27. Виявлення ознак відокремлення плаценти.
28. Застосування зовнішніх прийомів виділення плаценти.
29. Огляд посліду на цілість та наявність додаткових часточок.
30. Визначення крововтрати в послідовий і ранній післяпологовий періоди.
31. Проведення профілактики кровотечі в III період пологів.
32. Методи зупинення кровотечі в ранній післяпологовий період.
33. Застосування на фантомі техніки ручного дослідження порожнини матки, відокремлення посліду, зовнішньо-внутрішнього масажу матки на кулаці.

34. Діагностика неправильних положень плода.
35. Встановлення ступенів розгинальних передлежань.
36. Відтворення на фантомі біомеханізму пологів у разі загальнорівномірнорозвуженого, плоскорухітичного, простого плоского таза.
37. Визначення ознак Вастена і розміру Цангемейстера.
38. Застосування техніки класичної ручної допомоги при тазовому передлежанні.
39. Підготовка шийки матки до індукції пологів.
40. Застосування техніки допомоги за Цов'яновим при чисто сідничному передлежанні.
41. Підготовка медичних інструментів до накладання швів на промежину.
42. Накладання швів на промежину у разі розриву I—II ступеня.
43. Підготовка вагітної і роділлі до ультразвукової діагностики.
44. Підготовка медичного набору до реанімації новонароджених.
45. Складання набору до надання невідкладної допомоги при тяжких формах гестозу.
46. Заповнення партограм.
47. Активне ведення III періоду.

**8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
з навчальної дисципліни
«АКУШЕРСТВО»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа**

Оцінювання активності і знань здобувачів фахової передвищої освіти відбувається під час практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Усі види навчальної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти оцінюються за чотирибальною (національною) шкалою.

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильно і повно розкрито зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер;
- повністю розкрито зміст понять, точно використано наукові терміни;

- відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями;
- зроблено аргументовані висновки;
- здобувач фахової передвищої освіти демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- майже повно розкрито основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу;
- надано правильне визначення понять і чітко використано наукові терміни;
- недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база, недостатньо мотивовані висновки;
- здобувач фахової передвищої освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації;
- у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- зміст навчального матеріалу викладено неповно, фрагментарно, відповідь має недостатньо стійкий (здобувач фахової передвищої освіти відповідав невпевнено) та послідовний характер;
- допущено певні помилки й неточності у використанні наукової термінології та визначенні понять;
- відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту викладеного матеріалу;
- у новій навчальній ситуації здобувач фахової передвищої освіти використовує лише окремі знання вивченого матеріалу;
- у відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- здобувач фахової передвищої освіти неспроможний відтворити зміст навчального матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежуються з розрізненими фактами та загальними фразами;
- допущено грубі помилки при визначенні понять та використанні термінології;
- викладений матеріал не узагальнено, висновки не сформульовано;
- наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінювання результатів практичної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо здобувач фахової передвищої

освіти правильно та у повному обсязі виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо здобувач фахової передвищої освіти правильно виконує практичні завдання різного ступеню складності, але може допустити неточності, які не впливають на кінцевий результат.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо здобувачем вищої освіти порушена послідовність виконання алгоритму практичних навичок, однак кінцевої мети досягнуто.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо здобувачем вищої освіти порушена послідовність виконання алгоритму практичних навичок і кінцевого результату не досягнуто (допущені помилки завдають шкоди здоров'ю пацієнта).

Оцінювання тестових завдань

Оцінка «5» (відмінно) - 100 - 85 % правильних відповідей

Оцінка «4» (добре) - 84 - 70 % правильних відповідей

Оцінка «3» (задовільно) - 69 - 51% правильних відповідей

Оцінка «2» (незадовільно) - 50 % і менше правильних відповідей

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (12-18 слайдів), кожен слайд має заголовок, слайди прості та доступні, інформація подана кількома лаконічними реченнями у вигляді нумерованих або маркованих списків, раціонально використані графіки, малюнки, діаграми тощо. Здобувач фахової передвищої освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації або суцільний текст, надвелика кількість фотографій чи інших зображень.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач фахової передвищої освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз

представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тема не розкрита, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач фахової передвищої освіти не володіє матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання розв'язування ситуаційної задачі

Оцінка «5» (відмінно) - правильно встановлений медсестринський діагноз, визначені проблеми пацієнта, складений план обстеження пацієнта, надана оцінка стану пацієнта, інтерпретовані лабораторні дослідження, визначена правильна тактика медичної сестри, складений план догляду. Здобувач фахової передвищої освіти вирішує як типові, так і нетипові клінічні задачі.

Оцінка «4» (добре) - правильно встановлений медсестринський діагноз, визначені проблеми пацієнта, складений план обстеження пацієнта, надана оцінка стану пацієнта, частково інтерпретовані лабораторні дослідження, визначена правильна тактика медичної сестри, складений план догляду. Допущені незначні помилки, які не впливають на стан пацієнта.

Оцінка «3» (задовільно) - правильно встановлений медсестринський діагноз, визначені проблеми пацієнта, план обстеження пацієнта складений неповно, надана оцінка стану пацієнта, тактика сестри медичної визначена з помилками, лабораторні дослідження інтерпретовані частково, допущені помилки в складанні плану догляду. Здобувач фахової передвищої освіти вирішує тільки типові ситуаційні задачі.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач фахової передвищої освіти не вирішив ситуаційну задачу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

Оцінювання рефератів:

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів:

- 1) обсяг виконаного матеріалу;
- 2) якість написання роботи.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться за роботу, яка має обсяг до 12 друкованих (рукописних) сторінок; проблема та актуальність, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; зроблено всі аналітичні розрахунки; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка «4» (добре) ставиться за роботу, яка має обсяг 8 сторінок; тема викладена досить повно, але є певні недоліки у логічному викладанні та не всі розрахунки; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним

правилам, але містить певні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, коли обсяг роботи є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо тема нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач фахової передвищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач фахової передвищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач фахової передвищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань дотримана частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач фахової передвищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: - єдиний державний кваліфікаційний іспит;

- іспит;
- диференційований залік;
- контрольна робота;
- опитування індивідуальне, групове або фронтальне;
- усне або письмове опитування;
- стандартизовані тести;
- наскрізні та командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- демонстрація практичних навичок;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації здобувачів фахової передвищої освіти та виступи на наукових заходах/конференціях;

- завдання на тренажерах, реальних об'єктах тощо.

9. Список рекомендованої літератури:

Основна

1. *Акушерство і гінекологія: У 2 кн. / За ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011.*
2. *Акушерство: підручник / За ред. В.І. Грищенка. — К.: Медицина, 2009.*
3. *Акушерство: підручник / За ред. Проф. С.В.Хміль. – Тернопіль «Підручники і посібники». 2010.*
4. *Назарова І.Б. Невідкладні стани в акушерстві. — К.: Медицина, 2006.*
5. *Назарова І.Б., Самойленко В.Б. Фізіологічне акушерство. — К.: Медицина, 2009.*
6. *Самойленко В.Б., Назарова І.Б., Шембелев І.Г., Муштенко Н.П. Патологічне акушерство. Оперативне акушерство. — К.: Медицина, 2012.*
7. *Скачко Б.Г. ВІЛ/СНІД. Профілактика. Лікування. Реабілітація. — К.: Медицина, 2006.*
8. *Степанківська Г.К., Михайленко О.Т. Акушерство. — К.: Здоров'я, 2000.*
9. *Шатило В.Й., Яворський П.В. Практикум з фантомного акушерства: Навч. посібник. — 2-ге вид. — К.: ВСВ “Медицина”, 2012.*

Допоміжна

1. *Браян А.Магован, Філіп Оуен Клінічне акушерство та гінекологія. — ВСВ «Медицина», 2021.*
2. *Назарова І.Б. Медсестринство в акушерстві. — К.: Медицина, 2008.*
3. *Назарова І.Б., Самойленко В.Б.- 2-е видання перероблене і доповнене Фізіологічне акушерство. — ВСВ «Медицина», 2018.*
4. *Тарасюк В.С., Куганська Г.Б. Охорона праці у лікувально-профілактичних закладах. Безпека життєдіяльності. — К.: ВСВ “Медицина”, 2010.*
5. *І.І. Бачинська Практикум з акушерства, друге видання. – «Медицина», 2021.*
6. *Наказ МОЗ України №552 від 11.08.2014р. « Про затвердження Державних санітарних норм та правил дезінфекції перед стерилізаційне очищення стерилізація ».*
7. *Наказ МОЗ України № 8 від 5.01.2022 року «Про затвердження протоколу первинної, вторинної та третинної допомоги «Кесарів розтин».*
8. *Наказ МОЗ України № 692 від 26.04.22р Про затвердження клінічної настанови, заснованої на доказах, «Профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини» та стандартів медичної допомоги «Профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини»*
9. *Наказ МОЗ України № 152 від 04.04.2005 р. «Про затвердження*

- протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною».
10. Наказ МОЗ України № **676** від 31.12.2004 р. «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги».
 11. Наказ МОЗ України № **782** від 26.12.2005 р. «Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги».
 12. Наказ МОЗ України № **1614** від 03.08.2021 р. «Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення».
 13. Наказ № **170** від 26.01.2022р. УНІФІКОВАНИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТОКОЛ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ «ФІЗІОЛОГІЧНІ ПОЛОГИ»
 14. Наказ МОЗ України № **225** від 28.03.2014р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з початкової, реанімаційної і післяреанімаційної допомоги новонародженим в Україні».
 15. Наказ МОЗ України № **899** від 27.12.2006р. Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги «Газове передлежання плода».
 16. Наказ МОЗ України № **900** від 27.12.2006р. «Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги Дистрес плода при вагітності та під час пологів».
 17. Наказ МОЗ України № **151** від 24.01.2022р. Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді»
 18. Наказ МОЗ України № **906** від 27.12.2006р. Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги «Перинатальні інфекція».
 19. Наказ МОЗ України № **508** від 20.07.2006р. «Про затвердження інструкцій про проведення операцій штучного переривання вагітності форм первинної облікової документації».
 20. Наказ МОЗ України № **518** від 25.07.2006р. «Надання жінкам медичних послуг, пов'язаних з абортom».
 21. Наказ МОЗ України № **1437** від 09.08. 2022р. Стандарти медичної допомоги «Нормальна вагітність».
 22. Наказ МОЗ України № **205** від 24.03.2014р. Про затвердження протоколу «Акушерські кровотечі».
 23. Наказ МОЗ України № 823 від 18 травня 2022 року Стандарт медичної допомоги застосування антибактеріальних та антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою».
 24. Наказ МОЗ України № **955** від 5.11.13р «Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків».
 25. Наказ МОЗ України № **1718** від 02.10.23р Про затвердження стандарту медичної допомоги « Затримка розвитку плода».
 26. Наказ МОЗ України № **1533** від 25.08.23р Про затвердження стандарту медичної допомоги « Передчасний розрив плідних оболонок».

27. Наказ МОЗ України № 59 від 21.01.2014р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з питань планування сім'ї».

10. Інформаційні ресурси (Internet)

- Закон України «Про фахову передвищу освіту» зі змінами 2023 рік №2745-VIII від 06.06.2019, редакція від 02.10.2021 Детальніше:
https://urst.com.ua/act/pro_fahovu_peredvyshu_osvitu
- Державний експертний центр МОЗ України, клінічні протоколи з акушерства та гінекології https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/akusherstvo-i-ginekologiya/
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти» URL:<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodorozroblennya-standartiv-fahovoyi-peredvishoyi-osviti>
- Про затвердження Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти 01.07.2021 № 749
- Постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 № 338 «Деякі питання акредитації освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану» (зі змінами, внесеними постановою від 14.10.2022 № 1164)
- Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0460282-13>.

11. Методичне забезпечення

- *інструменти, які застосовуються в акушерстві, акушерські фанти та ляльки, наочності, медичне обладнання (ваги, медичні столики, тонометри тощо);*
- *мультимедійні презентації до лекцій та практичних занять, ілюстративні матеріали;*
- *навчально - методичне забезпечення навчальної дисципліни:*
 - робоча програма навчальної дисципліни;
 - підручники, посібники;

- словники;
- індивідуальні завдання;
- комп'ютерні презентації;
- таблиці;
- збірники завдань;
- стенди;
- електронні підручники;
- методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти;
- тематичні карти;
- конспекти лекцій;
- ілюстративні матеріали;
- медична документація.
- *матеріально - технічного забезпечення:*
 - мультимедійний проектор з короткофокусним об'єктивом;
 - персональний комп'ютер викладача або портативний комп'ютер (ноутбук)
 - електронні підручники, тощо